

KŐSZEG VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA, 2020-2030 KITEKINTÉSEL 2050-IG



Készült

*a KEHOP-1.2.1- 18-2018-00090 azonosító számú
„Gyógyító klíma Kőszegen” című projekt keretében*

Készítette:

TITANIUM- EDUCULT Kft.
9909 Körmen, Németújvári út 71.

Tartalom

1	Vezetői összefoglaló.....	5
1.1	Az éghajlatváltozás általános háttere, jelentősége.....	6
2	Stratégiai kapcsolódási pontok azonosítása.....	8
2.1	Nemzeti szintű kapcsolódási pontok és az azokból levezethető éghajlatpolitikai kihívások ..	8
2.2	Kapcsolódás a megyei fejlesztési dokumentumokhoz.....	11
2.3	Kapcsolódás a térségi és helyi tervdokumentumokhoz.....	12
3	Klímvédelmi szempontú városi helyzetelemzés.....	14
3.1	A település szempontjából releváns éghajlatváltozási problémakörök és hatásviselők.....	14
3.1.1	Társadalmi helyzetkép.....	14
3.1.2	Természeti és táji környezet, környezet- és katasztrófavédelem.....	16
3.1.3	Természeti és táji értékek, helyi védelem alá eső objektumok.....	19
3.1.4	Településszerkezet, lakásállomány, közszolgáltatások és infrastruktúra helyzete.....	20
3.1.5	Közlekedés.....	22
3.1.6	Gazdaság.....	22
3.2	Kőszeg üvegházhatású gáz kibocsátási leltára.....	23
3.3	Kőszeg város mitigációs potenciálja.....	27
3.4	A településen élők klímatudatosságának jellemzői.....	28
3.5	Az elmúlt 13 évben megvalósult a klímaváltozás mérséklésével, illetve alkalmazkodással kapcsolatban releváns projektek bemutatása.....	30
4	Városi éghajlati szempontú SWOT analízis és problématerkép.....	37
4.1	Társadalom és egészség, humán intézményrendszer.....	37
4.2	Vízgazdálkodás.....	38
4.3	Természeti, táji környezet, mező-és erdőgazdaság.....	38
4.4	Energiagazdálkodás, ipar, építmények.....	40
4.5	Hulladékgazdálkodás.....	41
4.6	Közlekedés, szállítás.....	42
4.7	Turizmus.....	43
5	Problémafa.....	44
6	Városi klímavédelmi jövőkép.....	45
7	Klímastratégiai célrendszer.....	45
7.1	Városi dekarbonizációs és mitigációs célkitűzés.....	45
7.2	Adaptációs és felkészülési célkitűzések.....	46
7.3	Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések.....	47

7.4	Célrendszeri ábra.....	49
8	Beavatkozási területek azonosítása és intézkedési javaslatok.....	50
8.1	Mitigációs beavatkozási lehetőségek.....	50
8.2	Adaptációs intézkedési javaslatok.....	54
8.3	Szemléletformálási intézkedési javaslatok.....	60
9	A megvalósítás pénzügyi és intézményi feltételei és eszközei.....	64
9.1	Intézményrendszer, partnerségi terv.....	64
9.2	Finanszírozás	64
10	Stratégiai monitoring és értékelés	68
10.1	Monitoring és felülvizsgálat	68
10.2	A jövőbeni stratégiai tervezési és felülvizsgálati tevékenység.....	75

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat Kőszeg klímastratégiájának kapcsolódási pontjai a releváns országos szintű stratégiai tervdokumentumokhoz	8
2. táblázat Kőszeg klímastratégia és releváns megyei tervdokumentum közti kapcsolódási pontok	11
3. táblázat Kőszeg klímastratégiája és egyéb stratégiai tervdokumentumai közötti kapcsolódások	13
4. táblázat Kőszeg lakónépességének alakulása 2014-2018 között	15
5. táblázat. Kőszeg közigazgatási területének művelési ágak szerinti alakulása	19
6. táblázat. Kőszeg üvegházhatású gáz kibocsátásának és elnyelésének leltára	24
7. táblázat. Az éghajlat által veszélyeztetett helyi értékek meghatározása	29
8. táblázat Megvalósult/folyamatban levő, energiatakarékosságot célzó programok Kőszegen	31
9. táblázat. Klíma- és energiatudatossági, szemléletformálási projektek a városban	35
10. táblázat Kőszeg város számszerű dekarbonizációs célkitűzései	45
11. táblázat Az intézkedések megvalósításának előzetesen becsült forrásigénye	65
12. táblázat A stratégia célrendszeréhez tartozó eredményindikátorok	69
13. táblázat Intézkedések teljesülését mérő indikátorok	71

Ábrák jegyzéke

1. ábra. Kőszeg öregségi indexének változása 2014 és 2018 között	14
2. ábra. Kőszeg területhasznosítását szemléltető felszínborítási térkép	19
3. ábra. ÜHG kibocsátása a megjelölt ágazatok szerint (%)	25
4. ábra. Állami utak forgalmának CO ₂ kibocsátás megoszlása (t)	26
5. ábra. Mitigációs potenciál beavatkozási irányok és mennyiségek (kg CO ₂ /fő)	28

1 Vezetői összefoglaló

Az éghajlatváltozás már napjainkban is érezhető, mérésekkel alátámasztható jelenség, amely a következő évtizedekben várhatóan egyre nagyobb kihívásokat támaszt valamennyi emberi közösség és tevékenység számára. Ennek megfelelően a hazai településeknek – köztük Kőszeg városnak is – alapvető érdeke fűződik ahhoz, hogy még időben számba vegye az éghajlatváltozás legfontosabb helyben várható következményeit és kijelölje azokat a beavatkozási irányokat, amelyek elősegítik a negatív hatások tompítását.

A város jelentős része kertvárosias, alapvetően falusias beépítettséggel bír, amely az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásban előnyt jelenthet, - a hőmérséklet emelkedése folytán az épületek hőemissziója által kialakuló városi hősziget-effektus kevésbé érezhető hatását.

Kőszegen nem készült eddig olyan reprezentatív felmérés, amelynek alapján egyértelműen meghatározható és bemutatható lenne a településen élő lakosság éghajlatváltozással kapcsolatos attitűdje. Tapasztalati úton azonban megállapítható, hogy a lakosság meghatározó része tisztában van az épületenergetikai korszerűsítések, megújuló energiafelhasználás jelentőségével, hiszen nő az ilyen jellegű lakossági beruházások száma. Az önkormányzat e tekintetben is példamutató tevékenységet folytat, hiszen saját intézményeit évek óta korszerűsíti energetikailag.

Kőszeg város klímastratégiája elvi megközelítésében az egész országra vonatkozó Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát tekinti mintaképének, tartalmában viszont amellet messzemenően épít a település elfogadott stratégiai dokumentumaira.

A települési Klímastratégia a Klímabarát Települések Szövetsége által közzétett Módszertani Útmutató alapján készült, amely a dokumentum tartalmi elemeire vonatkozó elvárások megfogalmazásán túlmenően Excel-formátumú számítási eszközöket is tartalmazott a település üvegházhatású gáz kibocsátási és elnyelési leltárának, továbbá Kőszeg mitigációs potenciáljának meghatározásához.

Kőszeg teljes üvegházhatású gáz kibocsátása – a Klímabarát Települések Szövetsége által közreadott módszertan alapján nagyipari kibocsátás nélkül – **37.790 tonna CO₂ egyenérték, a nagyipari kibocsátást is figyelembe véve 42.045 tonna CO₂ egyenérték.** Figyelembe véve azt, hogy ez az érték a világszinten „törpekibocsátónak” minősülő Magyarország összes üvegházhatású gáz emissziójának is mindössze 0,098% %-ának felel meg, teljes bizonyossággal kijelenthető, hogy **Kőszeg városa sokkal inkább elszenvédője, mintsem okozója az éghajlatváltozás folyamatának.**

A mitigációs potenciál számítások alapján a legnagyobb mértékű üvegházhatású gáz kibocsátás-csökkenést a lakóépületek/középületek energetikai korszerűsítése, valamint a közlekedés visszaszorítása révén lehet elérni Kőszegen.

Mindezekből következően Kőszeg város Klímastratégiája (a továbbiakban: Klímastratégia) céljainak és intézkedéseinek összeállításánál kiemelt hangsúlyt kaptak a várható változásokhoz való alkalmazkodásra irányuló beavatkozások. Mindazonáltal a „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” elv mentén Kőszeg sem tekinthet el attól, hogy a maga szerény eszközeivel hozzájáruljon az üvegházhatású gázok légköri feldúsulásának megakadályozásához. Ennek érvényesítése érdekében a Klímastratégia az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklését, illetve az azok légköri koncentrációjának csökkenését eredményező nyelőkapacitások növelését is céljának tekinti.

Nyilvánvaló, hogy az éghajlatváltozás mérséklése, az ahhoz való alkalmazkodás erőfeszítést kíván, mind az egyes emberek, mind az intézmények, vállalkozások szintjén. A szükséges feladatok elvégzésének ugyanakkor számos esetben nem kizárólag a sokat hangoztatott pénzhiány, hanem a megszokások, az információhiány is akadályát képezhetik. Ezek feloldását célozza a Klímastratégia harmadik fő irányának tekinthető szemléletformálási cél- és intézkedéscsomag.

A Kőszegi Klímastratégia helyzetelemzésének megállapításait SWOT-elemzés és Problémaforma formájában összegezi a Klímastratégia. Az ezekben feltárt hiányosságok és lehetőségek alapján Kőszeg város Klímastratégiája 2 db kibocsátás-csökkentésre, 3 db alkalmazkodásra és 3 db szemléletformálásra irányuló célt tűz ki, amelyek elérése érdekében összesen 28 db intézkedés megvalósítását irányozza elő a következő évtizedekben.

A klímastratégiában foglalt feladatok végrehajtása jelentős költségigénnyel bír, ennek becslését is tartalmazza a stratégia. Az intézkedések megvalósításához szükséges források nem határozhatók meg pontosan, elsősorban azért, mert a stratégia időtávja 2020 és 2030 közötti időszakra vonatkozik, sőt még hosszabb távra, 2050-ig is kitekintéssel is bír, és erre az időszakra jelenleg még nem állnak rendelkezésre előrejelzések sem a támogatáspolitikai rendszer várható alakulásáról. Emellett az intézkedések jelentős része nem egy konkrét beruházás fejlesztésére, illetve tevékenység lebonyolítására, hanem azok egy csoportjának, típusának alakítására vonatkozik, így a jövőbeni fejlesztési költségek az intézkedések megvalósításának módjától, volumenétől, időpontjától függően igen tág határok között alakulhatnak.

Kőszeg város Klímastratégiájának végrehajtásáért főként az Önkormányzat, a Polgármesteri Hivatal, valamint a város közintézményei, és gazdasági társaságai felelősek. A települési klímastratégia végrehajtása ugyanakkor a teljes lakosság, valamint intézményi és vállalkozói kör együttműködését igényli, önmagában egyik szektor sem lehet képes a lefektetett célok maradéktalan elérésére. Ennek érdekében partnerség kialakítása is szükséges az önkormányzat, a közintézmények, a civil szervezetek és a gazdasági szereplők között, amelyet a stratégia partnerségi terv fejezete tartalmaz.

A város Klímastratégiájában foglalt célok és intézkedések nyomon követése azért fontos, hogy a végrehajtás során felmerülő nehézségek, hiányosságok, elmaradások adott esetben időben kijavíthatók legyenek. Mind a kijelölt célok, mind a konkrét intézkedések szintjén a kijelölt irányok és tevékenységek nyomon követését segítő indikátorok kerültek meghatározásra. Ezek a stratégiai mutatók mind a fejlesztések eredményét, mind a célok felé vezető lépések jellemzését le tudják írni, és hozzájárulnak a klímastratégia felülvizsgálatához is.

A stratégiát három év múlva, 2023-ban célszerű először felülvizsgálni, a 2014-2020-as fejlesztési ciklus tapasztalatainak lezárásával egyidőben.

1.1 Az éghajlatváltozás általános háttere, jelentősége

Az éghajlatváltozás (vagy klímaváltozás) a Föld klímájának tartós és jelentős mértékű megváltozását jelenti, amelynek fő oka az üvegházhatású gázok (ÜHG) légköri mennyiségének jelentős növekedése.

A probléma okai

Az éghajlatváltozás elsődleges oka az üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedése, amelyek fő származása az alábbi forrásokból ered:

- energiafogyasztás

- szállítás és közlekedés
- mezőgazdaság
- ipari folyamatokhoz kapcsolódó kibocsátások

Az éghajlatváltozás helyi szinteken megjelenő hatásai

A hatások három egymásra épülő formában jelentkeznek.

- elsődleges hatásoknak nevezzük a klimatikus tényezők megváltozását (hőmérséklet, csapadékeloszlás megváltozása),
- másodlagos hatásoknak az előzőkből fakadó problémákat (pl. aszály)
- harmadlagos hatások az ezek következményeiként megjelenő természeti, társadalmi és gazdasági jelenségeket (pl. aszály okozta terméskiesés)

Az éghajlatpolitika három pillére

- **Mitigáció**, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése
- **Adaptáció**, a már elkerülhetetlen hatásokhoz való alkalmazkodás
- **Szemléletformálás**, amely az előző kettő eléréséhez szükséges tudás, tudatosság, életmód kialakítását szolgáló tevékenység

Minden esetben e beavatkozási területek együttes alkalmazására van szükség az éghajlatváltozás és hatásai elleni fellépés érdekében.

A városi klímastratégia szerepe

Az éghajlatváltozás hatékony kezeléséhez nem elég a már bekövetkezett károk kezelése, hanem tervezetten kell fellépni a kibocsátások csökkentéséért, továbbá előrelátóan felkészülni a várható hatásokra. Ezt a tudatos felkészülést, a tevékenységek tervezett végrehajtását és az eredmények nyomon követését szolgálja a városi szintű éghajlatpolitikai tervezés. A tervezési folyamat eredményeként elkészülő városi klímastratégia magában foglalja a város alkalmazkodási és kibocsátáscsökkentési törekvéseit és beavatkozásait, az ezek megvalósításához szükséges eszközöket, forrásokat és intézményi struktúrát, valamint a stratégia megvalósításának nyomon követését is. Kiemelten fontos, hogy a folyamat ne álljon meg a klímastratégia elkészítésénél, hanem az abban foglaltak kerüljenek szisztematikusan végrehajtásra is.

2 Stratégiai kapcsolódási pontok azonosítása

2.1 Nemzeti szintű kapcsolódási pontok és az azokból levezethető éghajlatpolitikai kihívások

Kőszeg klímastratégiájának kidolgozása során messzemenően figyelembevételre került valamennyi olyan nemzeti szintű stratégiai dokumentum, amely kapcsolatban áll a klímaváltozással, akár annak mérséklésével, akár az ahhoz való alkalmazkodással. Az alábbi táblázat áttekintést nyújt arról, hogy melyek azok az országos hatáskörű tervdokumentumok, amelyeknek iránymutatásai befolyásolták jelen stratégia tartalmának kialakítását, részletesen feltüntetve, hogy az adott dokumentum a stratégia melyik intézkedésével áll összhangban.

1. táblázat Kőszeg klímastratégiájának kapcsolódási pontjai a releváns országos szintű stratégiai tervdokumentumokhoz

Stratégiai tervdokumentum megnevezése	A stratégiai tervdokumentum jelen klímastratégia szempontjából releváns részei	Klímastratégia kapcsolódó intézkedései
Magyarország Nemzeti Energia- és Klímate terve	Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO ₂ e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO ₂ e-vel való csökkentése szükséges.	valamennyi
Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2)	A Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia a hazai klímapolitika feltétel- és keretrendszerét kijelölő, továbbá annak céljait és fő cselekvési irányait definiáló stratégiai dokumentumként megkerülhetetlen igazodási pont az országban készülő valamennyi klímastratégia, így a Kőszegre vonatkozó számára is. A települési klímastratégia valamennyi intézkedése összhangban van a NÉS2-vel, továbbá annak szerkezeti, tartalmi felépítése is a NÉS2-re vezethető vissza. Ez utóbbi ui. – jelen stratégia számára is mintául szolgálva – azonos súllyal, de elkülönítve, önálló célrendszerek alatt tárgyalja a klímaváltozás mérséklésének, az ahhoz való alkalmazkodásnak és az előbbiekhöz kapcsolódó szemléletformálásnak a témakörét. A NÉS2 összességében a legfontosabb, a tervezési folyamatot leginkább predesztináló alapidokumentumként lett figyelembe véve jelen stratégia kidolgozása során.	valamennyi
Nemzeti Energiastratégia (NES)	A 2011-ben elfogadott Nemzeti Energiastratégia az alábbi fő pilléreket nevezi meg: <ol style="list-style-type: none"> 1. Energiatakarékosság és energiahatékonyság fokozása; 2. Megújuló energiák részarányának növelése; 3. Közép-európai vezetékhalózat integrálása és az ehhez szükséges határkeresztező kapacitások kiépítése; 4. Az atomenergia jelenlegi kapacitásainak megőrzése; 5. A hazai szén- és lignitvagyon környezetbarát módon való felhasználása a villamosenergia-termelésben. <p>A klímaváltozás szempontjából a fentiek közül mindenekelőtt az energiahatékonyság fokozására, a megújulóenergia-felhasználás bővítésére, valamint az atomenergia kapacitásának megőrzésére vonatkozóak bírnak jelentőséggel, de közvetve a határkeresztező kapacitások kiépítése is ide sorolható. Az atomenergia kérdésköre messze meghaladja Kőszeg hatáskörét, a klímaváltozás szempontjából jelentősnek ítélt másik két célkitűzés (energiatakarékosság, megújulóenergia-felhasználás) azonban érvényesül a helyi klímastratégiában is.</p>	IM-3, IM-4, IM-5, IA-4, IA-5, IA-9, IA-11

Stratégiai tervdokumentum megnevezése	A stratégiai tervdokumentum jelen klímastratégia szempontjából releváns részei	Klímastratégia kapcsolódó intézkedései
Nemzeti Épületenergetikai Stratégia (NÉeS)	<p>A 2015-ben elfogadott Nemzeti Épületenergetikai Stratégia főbb, átfogó céljai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harmonizáció az EU energetikai és környezetvédelmi céljaival; • Épületkorszerűsítés, mint a lakosság rezsiköltség csökkentésének eszköze; • Költségvetési kiadások mérséklése; • Az energiaszegénység mérséklése; • ÜHG kibocsátás-csökkentés. <p>Látható, hogy a NÉeS céljai között az ÜHG kibocsátás csökkentésének kívánalma révén közvetlenül is helyet kap a klímavédelem. A NÉeS megállapítja, hogy a legnagyobb mértékű energia-megtakarítás és ezáltal ÜHG kibocsátás csökkentés az épület szektoron belül a meglévő épületállomány energetikai felújításával érhető el. E szemlélet messzemenően érvényesül Kőszeg klímastratégiájában is, hiszen az épületek üzemeltetéséből származó ÜHG kibocsátások mérséklése önálló célként jelenik meg benne.</p>	IM-1, IM-2, IM-3, IM-4, IM-5, IM-6, IM-7, IM-9, IA-4, IA-5, IA-9, IA-11
Energia- és Klímatudatossági Szemléletformálási Cselekvési Terv (EKSzCsT)	<p>A szintén 2015-ben jóváhagyott Energia- és Klímatudatossági Szemléletformálási Cselekvési Terv 5 db tématerület esetében ösztönözi a különböző célcsoportok felé irányuló szemléletformálási tevékenységek megvalósítását, ezek a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • energiahatékonyság és energiatakarékosság; • megújuló energia-felhasználás; • közlekedési energiamegtakarítás és kibocsátás-csökkentés; • erőforrás-hatékony és alacsony szén-dioxid-intenzitású gazdasági és társadalmi berendezkedés; • megváltozott klíma-viszonyokhoz való alkalmazkodás. <p>Kőszeg klímastratégiája a fenti tématerületek mindegyikét bevonja a kitűzött szemléletformálási tevékenységek fókuszába, a megvalósítás javasolt formái szintén kivétel nélkül érvényesülni fognak a stratégia elfogadójának szándéka szerint.</p>	IM-1, IM-2, IM-3, IM-4, IM-5, IM-6, IM-7, IM-9, IA-4, IA-5, IA-9, IA-11
Magyarország Nemzeti Energia-hatékonysági Cselekvési Terve 2020- ig (NEHCsT)	<p>Hazánk uniós tagállami kötelezettségéből fakadóan háromévente köteles Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Terveket elfogadni, jelenleg a 2015-ben elfogadott III. NEHCsT hatályos. E dokumentum konkrét, számszerű célkitűzéseket határoz meg az ország energiahatékonysági erőfeszítéseire vonatkozóan, továbbá vázolja az annak eléréséhez szükséges intézkedéseket is. Ezek egy része (pl. tanúsítási, nyilvántartási rendszerek, számlázásra vonatkozó részek) meghaladják egy település hatáskörét, ugyanakkor a NEHCsT III. is kiemelten kezeli az épületenergetikai korszerűsítések kérdéskörét, amelynek ösztönzését Kőszeg a NÉeS-nél jelzett módon szintén feladatának tekinti.</p>	IM-3, IM-4, IM-5, IM-6, IM-7, IM-8, IA-1, IA-2, IA-4, IA-5, IA-6, IA-7, IA-8, IA-9, IA-10, ISZ-3, ISZ-4
Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve 2010-2020 (NCsT)	<p>Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve mellett, hogy számszerű vállalást tesz az ország megújulóenergia-felhasználásának arányára a teljes bruttó energiafogyasztáson belül 2020-ra vonatkozóan (14,65%), értékeli is az egyes megújulóenergia-típusok felhasználásában rejlő lehetőségeket és az azokat korlátozó tényezőket.</p> <p>Ennek alapján az NCsT a felhasználás szempontjából legperspektivikusabb megújulóenergia-fajtáknak az alábbiakat minősíti Magyarországon: napenergia, geotermikus energia, hőszivattyúk, biomassza, biogáz. Kőszeg adottságai ezek közül a napenergia hasznosításához és a hőszivattyúk használatához kedvezők,</p>	IM-3, IM-4, IM-5, IA-4, IA-5, IA-9, IA-11

Stratégiai tervdokumentum megnevezése	A stratégiai tervdokumentum jelen klímastratégia szempontjából releváns részei	Klímastratégia kapcsolódó intézkedései
	ennek megfelelően ezek széles körű elterjesztését tekinti céljának a helyi klímastratégia.	
Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia (NKIFS)	<p>A 2014-ben elfogadott Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia fő célja a gazdaság és a jólét mobilitási feltételeinek biztosítása. A stratégia 8 db olyan társadalmi célt azonosít, amelynek megoldásához a maga eszközeivel hozzájárul, ezek között rögtön az első helyen a környezetre gyakorolt negatív hatások csökkenése, illetve a klímavédelmi szempontok érvényesülése áll. Ennek szellemében a fő közlekedési célkitűzések között is hangsúlyosan jelennek meg a környezeti szempontok, mégpedig az „erőforrás-hatékony közlekedési módok”, továbbá a „társadalmi szinten előnyösebb személy- és áruszállítás” erősítésének formájában.</p> <p>Ennek keretében az NKIFS ösztönözi a nem motorizált (gyalogos és kerékpáros) közlekedés fejlesztését, népszerűsítését, társadalmilag indokolt esetekben a vasúti szállítás térnyerését, valamint a személyszállításban a közösségi közlekedés különböző módszerekkel történő előnyben részesítését és fejlesztését. E fejlesztési irányok a nem motorizált közlekedés feltételeinek javítása Kőszeg klímastratégiájában is megjelenik.</p>	IM-1, IM-2, IM-6, IM-7, IM-9, IA-5
Kvassay Jenő Terv– Nemzeti Vízstratégia (KJT)	<p>A 2016-ban elfogadott Kvassay Jenő Terv–Nemzeti Vízstratégia átfogó, hosszú távú céljai között szerepel, hogy 2030-ig minden vízhasználónak egyforma eséllyel elégséges egészséges víz álljon rendelkezésére, miközben a vízhasználatok érdekében tett és a vizek kártételei elleni intézkedések harmóniában vannak a természeti adottságokkal, továbbá ebből is következően 2030-ra a hazai hasznosítható vízkészletek mennyiségének és minőségének javítása a jó állapot eléréséig megtörténjen.</p> <p>A vizek károkozásával kapcsolatban hangsúlyozza a KJT, hogy a vizek okozta károk megelőzése előtérbe kell kerülnön a védekezés helyett, a vízgazdálkodási rendszerek és a területhasználati módok összehangolt átalakításában pedig az, hogy a víz káros bősége a vízhiány mérséklésére legyen fordítható.</p>	IA-2, IA-3, IA-5, IA-11, ISZ-2, ISZ-3, ISZ-4
IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP IV.)	<p>A 2014-ben elfogadott IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program az alábbi 3 db stratégiai célt határozza meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása • Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata • Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése. <p>Tekintettel arra, hogy az éghajlati feltételek az egész természeti, környezeti rendszer működését alapjaiban befolyásolják, nyilvánvaló, hogy a fenti célok mindegyike közvetlen kapcsolatban áll az éghajlatváltozással, akár úgy, hogy hozzájárul magának a folyamatnak a mérsékléséhez (ld. erőforrástakarékosság, -hatékonyság), akár úgy, hogy azok eléréséhez figyelembe kell venni a változó klimatikus feltételek jelentette kihívást (ld. első két cél). Az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklését, továbbá az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló feladatok ennek megfelelően az NKP IV. színté valamennyi fejezetében megjelennek, akár közvetlenül címként megfogalmazva, akár az egyes részterületeket érintő feladatok felsorolása keretében. Ennek megfelelően Kőszeg klímastratégiájában kijelölt célok és intézkedések mindegyikének háttérre megtalálható az NKP IV-ben.</p>	valamennyi

2.2 Kapcsolódás a megyei fejlesztési dokumentumokhoz

Kőszeg városa Vas megyében terül el, ennek megfelelően Vas megye stratégiai tervdokumentumai az irányadók a település területére vonatkozó stratégiai tervek kidolgozása során. **Vas megye számos ilyen jellegű dokumentuma közül Kőszeg klímastratégiájának szempontjából mindenképp a megye klímastratégiája bír** relevanciával, a megyei területfejlesztési koncepció és program esetében a kapcsolódási pontot a következő fejezetben bemutatott Kőszeg város településfejlesztési koncepciója és Integrált Településfejlesztési Programja teremti meg. Az alábbi táblázat Kőszeg város klímastratégiájának és Vas megye klímastratégiájának és területfejlesztési programjának főbb kapcsolódási pontjait vázolja.

2. táblázat Kőszeg klímastratégia és releváns megyei tervdokumentum közti kapcsolódási pontok

Megyei stratégiai tervdokumentum megnevezése	A megyei szintű stratégiai tervdokumentum jelen klímastratégia szempontjából releváns részei	Klímastratégia kapcsolódó intézkedései
Vas Megye Klímastratégiája	<p>4. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER: A NEMZETI KLÍMAPOLITIKÁBÓL LEVEZETHETŐ MEGYEI KLÍMAVÉDELMI CÉLOK AZONOSÍTÁSA</p> <p>4.1. Megyei klímavédelmi jövőkép</p> <p>4.2. Megyei dekarbonizációs és mitigációs célkitűzés</p> <p>4.3. Adaptációs és felkészülési célkitűzések</p> <p>4.3.1. Átfogó adaptációs célkitűzések</p> <p>4.3.2. Specifikus célok a megyei értékek megővésére</p> <p>4.4. Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések</p>	valamennyi
Vas Megye Területfejlesztési Koncepciója	<p>A területfejlesztési koncepció 5 átfogó és 4 stratégiai cél köré építi a fejlesztési elképzelését, amelyhez 7 prioritás tartozik.</p> <p>A megye fejlesztésének átfogó célja</p> <p>A megye átfogó célja, hogy jelentős export-orientált nagyvállalataira, a külpiaci értékesítésbe egyre intenzívebben bekapcsolódó kis-és középvállalkozásaira, a magas minőségű munkavállalóira, kiváló természeti és turisztikai adottságaira építve, földrajzi elhelyezkedéséből adódó előnyeit kihasználva elérje, hogy a megye versenyképessége 2020-ig a megyék átlaga feletti mértékben erősödjön, ennek keretében a megyében cél:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Foglalkoztatás bővítése, hogy növekedjen a foglalkoztatottak száma, különösen a képzett munkaerő körében, mely kapcsán csökken a megyéből való elvándorlás, illetve további új munkavállalókat vonzanak a megyébe. 2. A gazdaságteljesítőképségének javítása, hogy növekedjen a megyében elérhető lakossági és vállalati jövedelmek nagysága, ami vonzóvá teszi a megyében történő munkavégzést, illetve az életet 3. Munkaerő képzettségi szintjének javulása, hogy mind többen megfelelő képzettséggel magasabb értékű munkát nagyobb jövedelemért végezzenek el 4. Természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása, hogy csökkenjen az ökológiai lábnyom, illetve az értékek vonzó lakókörnyezetet teremtsenek a városi környezetben és vidékies térségekben egyaránt 	valamennyi

Megyei stratégiai tervdokumentum megnevezése	A megyei szintű stratégiai tervdokumentum jelen klímastratégia szempontjából releváns részei	Klímastratégia kapcsolódó intézkedései
	<p>5. Belső periferián lévő kistelepülések teljes leszakadásának megakadályozása, hogy ne legyenek elnéptelenedett települések a megyében</p> <p>Stratégiai célok:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A térségi versenyképesség javítása 2. Természeti erőforrások fenntartható hasznosítása 3. Vidéki térségek fejlesztése, ezen belül a kistelepülések életképességének javítása térségi együttműködések révén 4. Megyén belüli és kívüli kapcsolatok erősítése <p>Prioritások:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vállalkozás-fejlesztési program a hozzáadott érték növeléséért 2. Élelmiszer-termelés a helyi élelmiszer-ellátás és agrárvállalkozás ösztönzésére 3. Turizmus a magasabb költési értékért és hosszabb tartózkodási időért 4. Energia-hatékonyság a fenntartható működésért és energia-tudatosságért 5. Emberi erőforrás program a tehetségek megtartásáért, vonzásáért 6. Egészséges környezet a magas életminőség segítéséért 7. Közlekedés-fejlesztése a külső és belső elérhetőségért 	

2.3 Kapcsolódás a térségi és helyi tervdokumentumokhoz

Kőszeg városa számos elfogadott stratégiai tervvel rendelkezik, az ezekben foglaltakhoz való igazodás alapvető kívánalomként jelentkezett a klímastratégia kidolgozása során. Az alábbi táblázat rövid áttekintést nyújt jelen klímastratégia és a város egyéb stratégiai tervdokumentumai közötti kapcsolódási pontokról. Említést érdemel e helyen, hogy **a bemutatás a klímastratégia és a vizsgált másik stratégia közötti egymást erősítő viszonyrendszert tárja fel,** vagyis arra a kérdésre keresi a választ, hogy az időben korábban elfogadott stratégiák mennyire veszik figyelembe az éghajlatváltozás miatt jelentkező kihívásokat és feladatokat, érvényesítik-e azokat, amennyiben igen, milyen mértékben, és mindez a klímastratégia melyik intézkedéseivel hozható párhuzamba. Nem lehet figyelmen kívül hagyni ugyanakkor ezzel kapcsolatban azt a tény sem, hogy **a különböző települési stratégiákban kijelölt egyes feladatok, intézkedések a klímaváltozás mérséklése ellen is hathatnak** (pl. ipari parkok létesítése), a város üvegházhatású gázok kibocsátásának emelkedéséhez is vezethetnek. Ez az ellentmondás 2030-ig, a stratégia időtávjában nagy valószínűséggel nem oldható fel, ugyanakkor **minden esetben törekedni kell arra, hogy a megcélzott fejlesztések klímavédelmi szempontból a lehető leghatékonyabb legyenek, azaz a fajlagos üvegházhatású gáz kibocsátás a legalacsonyabb legyen.** A stratégiai dokumentumok közötti összhang megteremtése érdekében azok soron következő felülvizsgálata során e szempontot feltétlenül érvényesíteni kell majd.

3. táblázat Kőszeg klímastratégiája és egyéb stratégiai tervdokumentumai közötti kapcsolódások

Helyi stratégiai tervdokumentum megnevezése	A helyi szintű stratégiai tervdokumentum jelen klímastratégia szempontjából releváns részei	Klímastratégia kapcsolódó intézkedései
Kőszeg Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2016	<p>Kőszeg Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) elfogadásával érvényesíteni kívánja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, - a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, - a diszkriminációmentességet, - szegregációmentességet, - a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel). <p>A Program kiemelt figyelmet fordít A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjairól szóló Kormányrendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: a nők, a romák és a fogyatékkal élők helyzetére.</p> <p>A Program egyes, a hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltárását, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz.</p> <p>A Program az egyéb, esélyegyenlőség biztosítását célzó dokumentumokkal összhangban készült. Megalkotása során figyelembe vették a vonatkozó jogszabályi előírásokat, a hazai és európai uniós ajánlásokat.</p>	valamennyi
Kőszeg Város – Településfejlesztési Koncepció, és Integrált Településfejlesztési Stratégia – 2015.	<p>A város jövőképe az előzetes Fejlesztési stratégia (95/2014.(V.29.) Kt. határozatban foglaltak szerint: „A kulturális örökség megóvása, megújítása és a természeti értékek megőrzése mellett magas életminőséget nyújtó lakó-, és üdülőkörnyezet megteremtése, valamint a térség kiemelkedő oktatási, tudományos és kulturális központjává válni!” Kiemelt figyelmet kell fordítani a klímaváltozás globális és lokális hatásaira, adaptációs és mitigációs stratégiákat kell alkotni. A klímaváltozás és egyéb globális környezeti problémák fokozódó környezettudatosságra kell, hogy ösztönözzék a társadalmakat. A fenntarthatósági szemléletet ugyanakkor nemcsak környezeti, hanem társadalmi és gazdasági értelemben is érvényre kell juttatni. A fenntarthatósággal összefüggésben az élelmiszergazdaság felértékelődése figyelhető meg, melyből Magyarország települései egyértelműen profitálhatnak, ha megfelelően használják ki adottságaikat. A világban jelentkező klímaváltozás évek óta tapasztalható változásokat hozott a hazai időjárásban is. A településen élő számára az élhetőséget szolgáló elvárt életkörülményeket a változó környezeti és klimatikus hatások mellett is biztosítani kell, amely egyre igényesebb infrastruktúra ellátással, ezen belül közműellátással elégíthető ki. A közműellátás vonatkozásában így már nemcsak mennyiségi elvárások vannak, hanem minőségi ellátási színvonalával szemben is vannak elvárások. E téren fontos a szemléletformálás, erősíteni kell az emberekben a környezet iránti tiszteletet (oktatás, nevelés.)</p>	valamennyi

3 Klímavédelmi szempontú városi helyzetelemzés

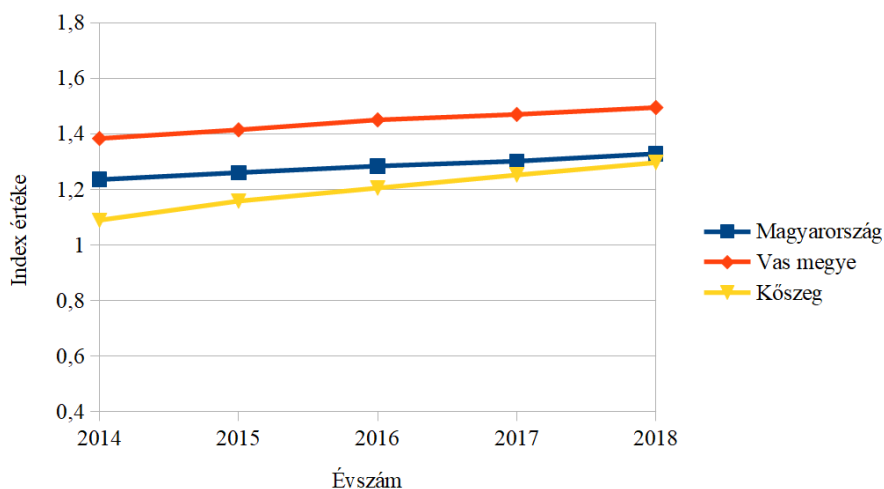
3.1 A település szempontjából releváns éghajlatváltozási problémakörök és hatásviselők

Egy térség, vagy település gazdaságának szerkezete, továbbá a lakosság társadalmi, gazdasági helyzete jelentősen befolyásolja mind az üvegházhatású gázok kibocsátásának mértékét, mind pedig az alkalmazkodási lehetőségeket a klímaváltozás jelenlegi és várható hatásaihoz. A társadalmi viszonyok és klímaváltozás közötti kapcsolatok komplexek és általában nem egy irányúak, ahogy a következőkben ismertetésre is kerülnek az erre vonatkozó szempontok.

3.1.1 Társadalmi helyzetkép

A Központi Statisztikai Hivatal összeírásai alapján Kőszeg lakónépessége 2012-től folyamatos növekedést mutat. 2019. január elsején a KSH Helységnévtára szerint 11 865 fő volt a település lakónépessége, deficit nem jelentkezett. A halálozások száma meghaladja az elveszületések számát, tehát természetes fogyásról beszélhetünk, melynek értéke 1,5 ezrelék. Ezt a folyamatot némiképp ellensúlyozza a vándorlási nyereség, amely 8,4 ezreléket tesz ki. A lakásállományban megfigyelhető kismértékű növekedés is alátámasztja a beköltözők arányát (4. táblázat). Az öregedési index 1,29 (1. ábra), ami a Vas megyei városok hasonló átlagához (1,47) képest kedvezőnek mondható. Egy település korszerkezet ismerete a klímaváltozás szempontjából azért fontos, mert a klímaváltozás hatásaként megjelenő extrém hőségre a szív- és érrendszeri betegségben szenvedők és általában az idősek (65 év felett) és a kiskorúak a leginkább érzékenyek. Ezért, ha egy településen magas az idősek aránya, akkor valószínűleg a gyakoribbá és tartósabbá váló hőhullámok is a lakosság nagyobb részét érintik negatívan. A 2005-2014 adatok elemzéseit a megyei klímastratégiában közzétették, miszerint hőhullámos napokkal kapcsolatba hozható napi többlethalálozás Kőszegen +11,88%/nap. Az érzékeny csoportba tartozók: a 0-14 és 65 év feletti generáció tagjai. Kőszeg esetében az öregségi mutató – azaz a száz 0-14 évesre jutó 65 évesnél idősebb fő száma – növekedést mutat, az öregedő társadalmi tendenciát tükrözve (2018-ban száz gyermekkorúra 129,7 65 évesnél idősebb fő jutott) (1. ábra és 4. táblázat). **Kőszeg népessége tehát korösszetétel alapján veszélyeztetett a klímaváltozás miatt.**

1. ábra. Kőszeg öregségi indexének változása 2014 és 2018 között



Forrás: KSH Éves településstatisztikai adatok alapján saját szerkesztés

4. táblázat Kőszeg lakónépességének alakulása 2014-2018 között

Időszak (év)	Lakónépesség száma (fő)	Lakónépességből a 0-14 évesek száma (fő)	Lakónépességből a 65 éves és idősebbek száma (fő)	Lakásállomány (db)
2014.	11 702	1770	1934	4943
2015.	11 730	1737	2013	4957
2016.	11 747	1720	2074	5009
2017.	11 805	1713	2146	5009
2018.	11 865	1722	2234	5015

Forrás: KSH Népszámlálási adatbázisok alapján saját szerkesztés

A megváltozott korösszetétel a Kőszegre vándorló idősök számának növekedése alakította ki. A számos kényszernyugdíjazott volt határőr tiszt is az inaktív népesség számát gyarapította. Az elvándorlás elsősorban a fiatalabb népességre jellemző, mivel a képzettséget igénylő ipar megszűnt. Az Ausztriába ingázás nem elhanyagolható mértékben nem legális módon történik, ami a jelenben és különösen hosszabb távon komoly nehézségeket jelent a város számára, mivel adóerőt nem jelent, vásárlóerőt is lényeges arányban Ausztriában, továbbá nem keletkeztet az időskort biztosító ellátási jogosultságot – miközben ezek az emberek lakófunkciók igénybe vevőjeként továbbra is Kőszegen jelennek meg. Kőszeg így tehát kétszeresen is **„alvóváros” veszélyekkel küzd**: mind a Szombathelyre, mind az Ausztriába ingázó lakók összefüggésében.

Képzettség szempontjából szintén szélsőséges jelenségeket találunk: az országos átlagot (25%) meghaladó a legfeljebb nyolc osztályt végzettek aránya (26,3%), amely 2001 és 2011 között nem csökkent. Ugyanakkor a középfokú végzettséggel, érettségivel, illetve felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az országos átlagnak megfelelő, ami egy ennyire kis város esetében nem automatikus. A kőszegi identitásnak erős alkotóeleme az „iskolaváros” hagyomány, amely ma három középiskolában (ebből kettő gimnázium és egy gimnázium, technikum és szakképző iskola) működik. A korábbi tanítóképző megszűnése után nemrégiben jelent meg ismét a felsőfokú képzés; a városban nagy reményeket fűznek a Pannon Egyetem új kőszegi telephelyén 2016-tól induló képzéseire és kutatási programjaihoz, valamint a Felsőbb-fokú Tanulmányok Intézete által a városban meghonosított nemzetközi „advanced studies” aktivitásnak, ez által magasan képzett új betelepülők vonzásának.

A munkaerő-piaci részvételnek, gazdasági aktivitásnak, foglalkoztatásnak többféle mutatója használatos. Kevés kivétellel az ország egészére igaz, hogy növekszik a foglalkoztatottak aránya és a lakosság életszínvonala. A munkanélküliség alacsony volta egyértelműen javítja a város éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességét. Megelőző kutatások kimutatták, hogy a szerényebb jövedelemmel rendelkezők kevésbé képesek hatékonyan alkalmazkodni a változó klimatikus viszonyokból fakadó negatív hatásokhoz. Kimondottan magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma (37%), amely magasabb a megyei (37,1%), de az országos átlagnál is (33%). 2018-ban a nyilvántartott álláskeresők aránya 2,4%, melyből a tartós munkanélküliek 26%-ot tesznek ki. A munka nélkül élők 5,7%-a diplomás. A város munkanélküliségi rátája az országos értékhez viszonyítva (4,2%) kedvezőbb, viszont a megyei átlag (2,5) körül van. **A munkavállalók jelentős része ingázik** Szombathely, illetve Ausztria irányába, tehát a foglalkoztatottságra kedvező hatással van a megyeszékhely és a szomszédos ország közelsége, azonban a közúti forgalmat jelentős mértékben megnövelő, munkába járáshoz kapcsolódó ingázás **hozzájárul az üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedéséhez**. A „nyugat királynőjének” (Szombathely) közelsége miatt a település számára könnyen elérhető a nagyváros nyújtotta

szolgáltatások, mindemellett pedig **meg tudta őrizni természetközelségét, amelyet az itt élők életminőségének javításában és a turizmusban tud kamatoztatni.**

3.1.2 Természeti és táji környezet, környezet- és katasztrófavédelem

Nyugat-magyarországi peremvidék Alpokalja középtáján található, 5466 ha (KSH, 2016) kiterjedésű település Vas megye észak-nyugati részén helyezkedik el. Kőszeg a Kőszegi járás székhelye, a város közigazgatási határa két kistájra terjed ki a Kőszegi-hegység, illetve a Vas-hegy és Kőszeghegyalja. **Az éghajlat és a területi adottságok az erdőgazdálkodásnak és a turisztikának kedveznek. Kőszegen kiemelten magas az erdősültség mértéke: 60% (az országos átlag 22,1%), mely fenntartására rendkívüli figyelmet kell szentelni a széndioxid elnyelő szerepe miatt is.**

Kőszeghegyalja 250-350 m tengerszint feletti magasságra kiemelt, pannóniai alapzatú hegyláb felszín eróziós-deráziós völgyelésekkel gyengén tagolt, kicsiny relatív reliefű (átlagosan 35 m/km²) és völgsűrűségű (átlagos völgsűrűség 1,8 km/km²) elegyengetett síkság. Kőszeg város épített környezete ezen a hegyláb felszínén található meg.

A város a mérsékelt hűvös-mérsékelt nedves területek közé tartozik, de a magasabban fekvő térszíneken hűvös-nedves éghajlat jellemző. A napsütés évi összege 1800 óra körül van. Nyáron a vidék nem egészen 700 óra, télen 175 óra körüli napsütést élvez. Az évi középhőmérséklet az Írottkő környékén 7,5-8,0 °C, lejjebb 8,5-9,2 °C körüli, a tenyészidőszaké Kőszeghegyalján 15,8 °C. A hegység előterében április 16-18-tól október 15-ig, feljebb április 20-25-től október 10-13-ig 180-182, ill. 165-175 napon keresztül a napi középhőmérséklet meghaladja a 10 °C-ot. Április 15. (az Írottkő környékén ápr. 25.) és október 25. (az Írottkő környékén okt. 20.) között 190 (175) nap hosszúságú fagymentes időszak valószínű. A hegységben az évi csapadékösszeg 750 és 800 mm közé tehető a sokévi átlag alapján, de az Írottkőn meghaladja a 800 mm-t. Kőszeghegyalján azonban évente 680-720 mm csapadék várható, a vegetációs időszak alatt 450 mm körüli eső a valószínű. A Kőszegi-hegységben az ariditási index 0,80-0,90, Kőszeghegyalján 0,94-1,00. Az É-i szélirány az uralkodó, az átlagos szélesség a szélvédettségétől függően 3-4 m/s, de a csúcson 4 m/s fölötti. **Az éghajlat a nem túl hőigényes mezőgazdasági kultúráknak és az erdőgazdálkodásnak kedvez.**

A Kőszegi-hegység a Gyöngyös jobb oldali vízgyűjtő területéhez tartozik. A mellékpatakok közül egyedül a Szerdahelyi-patak említhető (8 km, 25,5 km²). **Vízháztartása az országban a legkedvezőbbek egyike.** A kristályos kőzetű hegységben számos, de vízhozamában erősen ingadozó forrás működik. Közülük a Hétvezér-forrás a legbővebb vizű (450 l/p). A többiek 3-25 l/p közötti mennyiségű vizet szolgáltatnak. Kőszeghegyalja a Gyöngyös-Perint vízgyűjtő területéhez tartozik. A vízfolyások vízháztartás értékei kedvező képet mutatnak. Tekintettel környezetük gazdasági jellegére, a terület vízfolyásai még eléggé tiszta vizűek is. Kőszeghegyalja ÉK-i lejtőin néhány forrást is találunk, mint pl. Kiszsidányban a Kiszsidányi-forrás (35 l/p) és a Vízmóság-forrás (16 l/p). "Talajvíz" összefüggően csak a völgyekben fordul elő, mennyisége ott sem jelentős. A rétegvizek mennyisége sem jelentős. Az artézi kutak száma kicsi, mélységük többnyire 100 m feletti. Vízhözamuk a szerkezeti völgyek mentén esetenként a 40-60 l/p-t is eléri, azoktól távol jóval kevesebb.

A Kőszegi-hegység hasadékos, hegyláb területen törmelékes kőzeteiben tárolódó víz az ún. „hasadékvíz”, mely a hegység „lábainál” eredő források formájában jut a felszínre. A felszín alatti vízkészletek mennyiségi, minőségi változása – a földfelszínhez viszonyított mélységbeli elhelyezkedéséből kifolyólag – legelőször a felszín közeli, sekély víztartó képződményekben tárolódó talajvíz, parti-szűrűsű víz, illetve a Kőszegi-hg. területén jellemző, repedezett kőzetek által szűrt ún.

hasadékvíz esetében jelentkezik. Ezen víztípusok esetében érvényesül legjobban az éghajlati hatás, a csapadék mennyiségének változásán keresztül az utánpótlás mennyiségének csökkenése vagy növekedése. (Mezőgazdasági területhasználattal nem terhelt, emberi beavatkozástól mentes területeken (pl. Kőszegi-hegység) a vízminőség még megfelelőnek mondható.) Különös klímaérzékenysége okán **sérülékeny üzemelő ivóvízbázis a Kőszeg Róti-völgyi** parti szűrésű vízbázis. A parti szűrésű víz a felszíni víz közelében lévő, folyóvölgyek kavicsos rétegeiben tárolódó felszín alatti víztípus, melyben a vízkivételi művek által termelt víz utánpótlódása 50%-ot meghaladó mértékben a felszíni vízből történő beszivárgásból származik.

A klímamodellek előrejelzései alapján változni fog a terület éghajlata. A modellek számításai szerint Vas megye északi része az országos átlaghoz képest mérsékeltebben melegedni fog, mintegy 0,5 °C-kal. Ez azt fogja eredményezni, hogy a fagyos napok száma csökkenni fog, ami a megyei mezőgazdaság versenyképességét képes növelni majd. Az átlagos csapadékmennyiség azonban rendkívül változatos lesz és csökkenéssel kell számolni, ezen felül, ami még tovább fokozza a problémát, hogy gyarapodni fog az intenzív záporok/zivatarok előfordulása. A hirtelen nagy mennyiségben lehulló csapadék különösen urbanus környezetben jelent nagy problémát, de erózió hatásával a mezőgazdaságra is jelentős terhet mér. A régióban a korábbi évtizedek is mutattak **szélsőséges csapadékanomáliákat** kisebb mértékben, az országos átlag feletti zápor-gyakoriságú terület volt a maga 1-2 nap/év potenciáljával. A klímamodellek azonban ennek szaporodását vetítik előre az átlag +0,5 nap/év mértékükkel. Kőszeg ebből a szempontból fokozott figyelmet érdemel, ugyanis eddig itt mérték a legtöbb 24 órás csapadékot: 116 mm-t. A települések **villámárvíz veszélyeztetettségét** alapvetően a vízgyűjtő területének tulajdonságai határozzák meg. A villámárvíz tényleges kialakulása a vízgyűjtőn előforduló csapadék intenzitásától és a vízgyűjtő tulajdonságaitól függ: a lehulló csapadék összegyülekezését, a felszíni lefolyását meghatározó tényezők, mint a mérete, alakja, lejtésviszonyai, legnagyobb szintkülönbség és az erdővel való borítottság. Vas megye 216 településéből a katasztrófavédelmi besorolás alapján 37 település veszélyeztetett villámárvíz által. A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR) alapján **Kőszeghegyalja fokozottan veszélyeztetett villámárvíz szempontjából**, tehát Kőszeg szenved ilyen jellegű problémától. A város a „Kőszeg Város csapadékvíz-elvezetési rendszerének fejlesztése” projekt keretein belül munkálkodik a megoldásokon.

3.1.2.1 Mező-erdőgazdaság

A hegység potenciális erdőterület, a természetes fátlan társulások főleg sziklákon alakulhattak ki. A vegetációban választóvonalat jelent a fő gerinc, ettől északra főleg bükkösök, délre főleg gyertyános-tölgyesek vannak, de 600 m felett mindenütt a bükkösök dominálnak. A hegység déli oldalán említésre érdemesek a különböző sziklaerdők. A hegységperem nevezetes kultúrállományai a szelídgesztenyések. A telepített fenyves állományai ma az erdőterület több mint 30%-át borítják, a fenyőfajoknak őshonosan csekély térfoglalása volt. Az inváziós terhelés alacsony. Az egykori erdőkiélés elsősorban a peremrészeken hagyott erős nyomokat. A fenyvesítés elsősorban az északi részen, a korábbi hercegi birtokokon jelentős. Az egykor kiterjedt hegyi rétek, kaszálók mára már nagyrészt eltűntek, beerdősültek, viszont a hegylábban még akadnak kiemelkedően fontos állományaik. A peremrészek féltermészetes élőhelyei (gesztenyések, gyümölcsösök) ma is kiterjedtek, de leromlásuk felgyorsult. Kőszeg természeti környezeténél külön figyelmet kell szentelnünk az erdőállomány vizsgálatára, mivel a NATÉR szerint a település és környezetének **fás társulásai sérülékeny** kategóriába tartoznak. Ez alapján azt feltételezik, hogy nehezen tud majd alkalmazkodni a terület erdőállománya a klímaváltozáshoz. Az érintett területen nagyobb arányban jellemző az idősebb erdők jelenléte. Az éghajlatváltozásra azonban a fiatalabb erdő állományok nagyobb potenciállal reagálnak, mint az

idősebb korosztályi mutatókkal rendelkezők. A flóra összetételében hazánkban itt érezhető legerősebben az Alpok hatása. A dealpin elemek között sziklakakó, hegyi réti, valamint fenyő-, illetve lomberdei fajok (bordapáfrány, széleslevelű harangvirág) is vannak. A szárazabb hegylábi társulásokban figyelemre méltó a már középhegységi hatást tükröző nagyzezerjófű, adriai sallangvirág, molyhos tölgy jelenléte. Az alacsonyabb térszínek mai képében igen jelentős a jellegtelen, fajszegény gyertyános-tölgyes származékok aránya. Erdészeti prioritás a fenyőfajok mesterséges elegyítése vagy elegyetlen telepítése - ennek eredményeként az utóbbi **50 évben egész erdőtümbök alakultak** át teljes mértékben. A hagyományos gazdálkodást idéző füves, nyílt tölgyeseknek mára hírmondója is alig maradt. A még fél évszázada is fejlett **rétgazdálkodás teljesen megszűnt**, a rétek vagy beerdősültek, vagy gyakran szántóvá váltak. Elsősorban a víz közeli élőhelyek inváziós fertőzöttsége nagyon jelentős. A terület flórájában még vannak bizonyos dealpin fajok (hamvas éger, szőrös baraboly, fehér sáfrány), főleg a folyók mellett leereszkedve. Számos értékes acidofil (szélsőségesen savas környezetet kedvelő) faj tükrözi vissza a geológiai adottságokat (dunántúli sás, porosz bordamag, kereklevelű körtike), ezek azonban erősen visszaszorulóban vannak. A terület egy része zárt hegységtümb, amely metamorf kőzetekből, kvarcfillitből, mészfilitből és zöldpalából épül fel. Kisebb felszíni elterjedésben karbonátos anyagú konglomerátum (Cáki konglomerátum) is előfordul. A rendkívül tagolt felszínű hegységet 99%-ban erdőtalajok borítják. A savanyú kőzetek málladékán savanyú nem podzolos barna erdőtalajok (66%) találhatóak. A talaj felső 10-20 cm-es rétege szervesanyagban gazdag. Vízgazdálkodásuk kedvezőtlen. Szinte teljes egészében erdőterületek. A Kőszeg-Cák-Velem vonaltól K-re harmad- és negyedidőszaki üledékeken agyagbemosódásos barna erdőtalajok találhatóak (33%). Mechanikai összetételük vályog, vízgazdálkodásuk kedvező, erősen savanyúak. Természetes termékenységük gyenge, ennek ellenére túlnyomórészt szántóterületek, amelyeken a főbb természetű növények a búza, az árpa, a vöröshere és a silókukorica. A hegyláb felszíni kistáj vízválasztó hátságot foglalja magában. A felszínt pannon és pleisztocén üledékek, a Kőszegi-hegységből lehordott kvarckavics és a Gyöngyös idős kavicsbordaléka alkotja, amely helyenként jégkorszaki vályoggal keveredett. Alluviális és periglaciális üledékeken képződött agyagbemosódásos barna erdőtalajok alkotják a talajtakaró 91%-át. Mechanikai összetételük homokos vályog, vízgazdálkodásukra a jó vízvezető és a jó víztartó képesség jellemző. A karbonát mentes kőzeten képződött talajok a bőséges csapadék következtében erősen kilúgozottak és erősen savanyúak. A terület 1/3-át erdők borítják. Továbbá harmadrészben szántóként, harmadrészben pedig rét-legelőként hasznosulhatnak. A **mezőgazdasági művelés ugyan nem mondható jelentősnek a város életében**, a termőhelyi adottságok közepesek. A terület azonban **híres a szőlőtermesztéséről**. A kőszegi bortermelés egészen az 1200-as évekig több száz éves hagyományra tekint vissza. A kertés mezőgazdasági területeken (volt zártkerti területen) viszonylag sok a szőlő és a gyümölcsös. Az utóbbi évtizedekben azonban egyes területrészek művelését a tulajdonosok felhagyták, e területeken spontán erdősödés indult meg. A felszínborítás alakulását segít értelmezni a 5. táblázat, illetve a 2. ábra.

2. ábra. Kőszeg területhasznosítását szemléltető felszínborítási térkép



Forrás: <https://www.mepar.hu/> alapján saját szerkesztés

5. táblázat. Kőszeg közigazgatási területének művelési ágak szerinti alakulása

Fekvés	Összes terület (m ²)	Legkisebb földrészlet terület (m ²)	Legnagyobb földrészlet terület (m ²)	Átlagos földrészlet terület (m ²)	%
Belterület	6084894	1	123204	1253	11,13
Külterület	45704440	9	8076874	35157	83,61
Zártkert	2875006	4	27640	1821	5,26
Összesen	54664340				100
Művelési ág	Összes alrészlet terület(m ²)	Legkisebb alrészlet terület(m ²)	Legnagyobb alrészlet terület(m ²)	Átlagos alrészlet terület (m ²)	%
Erdő	32382278	200	2956107	188269	59,24
Fásított terület	735507	102	161361	8756	1,35
Gyep (rét)	1546221	14	446781	5970	2,83
Gyümölcsös	2016179	4	150676	2278	3,69
Kert	156389	96	17484	1271	0,29
Kivett	9492937	1	427485	1655	17,37
Szántó	6989588	77	301977	9066	12,79

Forrás: <http://www.takarnet.hu/> alapján saját szerkesztés

3.1.3 Természeti és táji értékek, helyi védelem alá eső objektumok.

Kőszeg területén **több nemzeti és nemzetközi oltalom alatt álló táji-, és természeti értékek, területek** találhatóak. A közigazgatási terület jelentős része tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területnek minősül; a település közigazgatási területének nyugati részén található Kőszegi-hegység az országosan védett Kőszegi Tájvédelmi Körzet része; az északi közigazgatási határnál található a Kőszegi tőzegmohás Természetvédelmi Terület; ex lege védett barlangok és források bőven találhatóak a hegységben; a településen több helyi védett természeti terület, természeti érték is található; Kőszeg

része az Írott-kő Natúrparknak. A Kőszegi-hegység a Gyöngyös és a Pinka völgye között húzódó zárt hegységtömb, amelynek 882 m magas tetőszintje az Írott-kő, a Dunántúl legmagasabb pontja. Az Alpokalja kistájai közül a Kőszegi-hegység domborzata a legtagoltabb. Az oldalgerinceket mélyre vágódott, szurdokszerű, felsőszakasz jellegű eróziós patakvölgyek választják el egymástól, amelyeknek meredek lejtőin bizarr mállási formák bukkannak a felszínre; völgyfőiket pedig kőtengerek, kőfolyások töltik ki. Kőszeg **meghatározó turisztikai vonzerővel** rendelkezik mind a természeti környezet, mind az épített környezet által. A város területén, földrajzi elhelyezkedése és gazdag történelmi múltja nyomán sok – egészen az őskorig visszanyúló időkből származó – régészeti lelőhely található. Ezek közül kiemelten, védett az Elővár északi szárnya és Jurisics-vár. A többi terület „szakmai védelem” alatt áll. A város legrégebb középkori magja és közvetlen térsége, jellemzően a belváros és kapcsolódó déli térsége, Műemléki Jelentőségű Terület. A városban több mint 250 műemlék és legalább ennyi Helyi védelem alatt álló ingatlan található (Kőszeg Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia). Az **éghajlatváltozás** azonban **módosítja** az idegenforgalmi szektor alaperőforrását, az **időjárás**t, ezáltal pedig egyszerre **befolyásolja a keresleti és kínálati oldalt is**. A Vas megye Klímastratégiában készített előrejelzések alapján a turizmus ágazata profitálhat a klímaváltozás hatásaiból. Az átlaghőmérséklet emelkedése Vas megyében mérsékeltebb lesz, mint az ország más részein, ami növelheti a vonzerejét ennek az ágazatnak. Különösen érvényes ez Kőszeg környezetére, ahol a magas erdőborítottság sajátos mikroklimatikus viszonyokat teremt, mellyel feltétlen tervezni érdemes.

3.1.4 Településszerkezet, lakásállomány, közszolgáltatások és infrastruktúra helyzete

Kőszeg város központi részének szerkezete, lényegében ma is tükrözi a középkortól szinte folyamatosan és szervesen növekedő város utcahálózatát. A település kialakulásában és természetes ÉNy-DK-i tengely irányultságában, meghatározó szerepe volt a természetföldrajzi adottságoknak, a Kőszegi-hegység és a Gyöngyös-patak által közrefogott terület domborzati viszonyainak. A város fejlődése többször is megtört a 19. sz. során tapasztalható általános fellendülés korában. Ezzel összefüggésben, pontosan a város közigazgatási és gazdasági megtorpanásának ellensúlyozásaként, megfelelő ingatlan és adópolitika következményeként alakultak ki, a város szerkezetét ma is meghatározó és intézményrendszerét gazdagító országos érdekeltségű intézmények nagytelkes, parkosított ingatlanjai. A város egészen a 15. századig visszanyúlóan rendelkezik karitatív, egészségügyi és oktatási jellegű (akkor még vallási indíttatású, majd később gazdasági megfontoláson alapuló) intézményi hagyományokkal. A város jelentősebb ipari, elsősorban textilipari építményei a 19-20. század során, a város addig beépítetlen északi és déli részén, jellemzően a Gyöngyös-patak mentén települtek meg. A későbbiekben, elsősorban a vasút közelsége miatt, a déli iparterületek fejlődtek tovább. A **városra ma sem jellemző az ipar és lakóterületek keveredése**. A város hagyományos településszerkezetét nem bontották meg, csak kiegészítették a 19-20. sz. fordulóján kialakult szabályos rendben kimért lakótelkek tömbjei. Az első és második világháborút követő politikai események nem kedveztek Kőszeg fejlődésének, de lehetővé tették a gazdag kulturális és természeti értékek megmaradását. A város nagyobb területi terjeszkedése valójában csak a '60-as években indult meg. A népesség jelentős mértékű átrendeződését eredményezte a város déli részén kialakult telepszerű többszintes lakótelep. Ugyanerre az időszakra tehető a volt zártkertek használati jellegében bekövetkező változások kezdete, a gazdasági épületek, majd üdülő, illetve lakóépületek számának folyamatos növekedése. Kedvező klimatikus adottságai, táji természeti értékei és gazdag kulturális öröksége miatt, a város gazdaságán belül jelentős ágazatot képvisel az **idegenforgalom**.

Problémát jelenthet, hogy számos, de még mindig nem megfelelő színvonalú és nem elegendő kereskedelmi, vendéglátó és szálláshellyel rendelkezik a település. A **zöldfelületi** rendszer fontos elemei a jelentős területet elfoglaló magánkertek összefüggő tömbjeinek zöldfelületei, továbbá a számos intézményi zöldfelület, melyek területe a 40 hektárt is eléri. A 2015-ben elkészített településfejlesztési koncepcióban azonban megfogalmazták, hogy még vannak olyan területei a városnak, ahol kihasználatlan zöldfelületi lehetőségeket fedeztek fel (vízfelületek mentén). Kőszeg **közpark ellátottság** tekintetében jelenleg az elvárható mértéknél **kedvezőtlenebb** képet mutat.

Kőszegen 2000 óta az országos átlagnál nagyobb ütemben, 14%-kal nőtt a lakásállomány (KSH adatai alapján). A **lakások komfortfokozata meghaladja az országos és a megyei átlagot is**. A lakások 96,3%-a komfortos és összkomfortos. A járási települések zömén a komfortos és összkomfortos lakások nem érik el a lakásállomány 90%-át. A településen élők életkörülményeit, a település környezeti állapotát a közmű-infrastruktúra kiépítettsége alapvetően befolyásolja. A komfortos életvitel feltétele a **kedvező közmű-ellátottság**, a vezetékes közüzemű közművek rendelkezésre állása. Szinte teljes ellátottsággal rendelkezik a kiépített hálózati rendszerén keresztül a villamosenergia-ellátás, az ivóvíz ellátás (lakásállomány 94,9%-ában), a közcsatornás szennyvízelvezetés (lakásállomány 94,5%-ában), a termikus energiaellátásra a földgázellátás (csak a lakásállomány 51,4%-ában, ahol fűtési célra is hasznosítják) és a távhőszolgáltatás (lakásállomány 9,7%-ában). Ezzel az ellátottsággal a lakásállomány 61,1%-a teljes közműellátással rendelkezik, részleges közműellátással további 33,8%. Hiányosan közművesített területen a lakásállomány 5,1%-a helyezkedik el. Közművesítetlen terület csak az üdülők által hasznosított területen, illetve a külterületen fordul elő.

A település kedvező közműellátottságát tovább stabilizálja, hogy vízellátásában már a korábban említett saját vízbázis mellett kiépített regionális vízellátási kapcsolat révén a jövőben is kellő ellátás biztonsággal áll rendelkezésre. Energetikai szempontból kedvező adottsága a városnak, hogy a villamosenergia-ellátására főelosztó hálózati csatlakozását kiépítették és a településen belül 132/22 kV-os alállomással rendelkezik. Amiben Kőszeg közműellátása fejlesztésre szorul, az a vezetékes termikus energiaellátás, mivel annak ellenére, hogy üzemel a városban távhőszolgáltatás is és kiépült a város vezetékes földgázellátása is, a lakásállomány alig több, mint 60%-a élvezi csak az automatikus üzemvitelű hőellátás komfortját. A lakások közel 40%-ában a termikus energiaellátás hagyományos, kezelést igénylő és a környezetet szennyező, nem vezetékes energiahordozó hasznosításával történik.

A településen a kommunális szilárd hulladék szervezett gyűjtése és elszállítása megoldott. Az összegyűjtött szilárd hulladékot a Közszolgáltató - STKH Kft. - Csér településen lévő telephelyére szállítja. A szelektív gyűjtés rendszere is megvalósult. Kőszeg szennyvizei a regionális szennyvízhálózattal a szombathelyi szennyvíztisztítóba kerülnek. A nem közművel szállított települési folyékony hulladék gyűjtése szervezett, melyet szintén a szombathelyi szennyvíztisztítóba szállítanak.

A környezeti állapotot, s ezzel az életkörülményeket alapvetően befolyásolják a felszíni vízelvezetés rendszerében előforduló hiányosságok. Kőszeg beépített belterületén jellemzően zárt rendszerű csapadékvíz csatornahálózattal vezetik el a csapadékvizeket, a peremvárosrészek területén a csapadékvíz elvezetése nyílt árkokkal történik. A csapadékvíz gyűjtőhálózat kiépítettsége ugyan nagyon kedvező, az összegyűjtött vizek befogadója a településen áthaladó Gyöngyös-patak, illetve ahhoz csatlakozó Malomárok és Tamás árok. A helyiek tájékoztatása szerint mégis hirtelen, nagy záporok esetén előfordul, hogy a csatornákból, nyílt árkokból az utakra szétfolyik, a pincékbe, a mélyebben fekvő lakásokba befolyik a csapadékvíz. Kőszeg topográfiai adottsága mellett kialakult, illetve kialakított vízelvezető rendszerek, a befogadó Gyöngyös-patak a nagy záporok zavarmentes

levezetését nem tudják biztosítani. A megfelelő **vízvezetés** kialakításának hiánya az épített környezetben elöntés veszélyeztetést, komoly eróziót okoz az utaknál és a be nem épített területeken. Ennek elkerülésére a befogadó árkok, vízfolyások, patak medrét is fel kell készíteni a nagyobb intenzitású záporok fogadására. Szükséges és megfelelő lépéseket tett/tervez tenni a város vezetősége a már korábban említett projekt keretein belül.

3.1.5 Közlekedés

Kőszeg a nyugati határszélen fekszik, ennél fogva a Magyarország felé irányuló közlekedési kapcsolatai féloldalasak. A 87. sz. út Ausztria felé irányuló átmenő forgalmától eltekintve magyar oldalról nézve bizonyos értelemben zsákjelleget a megközelítés módja. A város vezetősége ezt a problémát áthidalva a szóban forgó főút fejlesztését szeretné elérni, ennek érdekében már kiépítés alatt van az összekötő út. A város vasúthálózati végpont: a Szombathely-Kőszeg egyvágányú vasúti mellékvonal fut be a településre. A közösségi közlekedésben az autóbuzsós közlekedésnek van nagyobb szerepe, viszont a város célja, hogy intermodális csomópontot építsen ki, amely már fejlesztés alatt van. A kerékpáros hálózat folyamatos kiépítés alatt van. Jelenleg délen teljesen kiépített a Kőszeg és Kőszegfalva között egy új kerékpárút, ami fontos részét képezi a város külső kerékpáros kapcsolatainak. A közutakon felfestésekkel jelölt sávokat alakítottak ki, illetve új kerékpárutak építés alatt vannak, azonban a városon belüli hálózat kialakítása nehézkes a keskeny utcák miatt.

Kőszeg és térsége levegőminőség szempontjából az ország legkevésbé szennyezett levegőjű részéhez tartozik. A levegő minőségét alapvetően a **közlekedés** határozza meg (illetve a fosszilis tüzelőanyag felhasználás). Főként a 87. sz. főút mentén érezhető a forgalom okozta **káros emisszió**. Kőszeg közigazgatási területén környezeti zaj elsősorban a közlekedésből származik.

3.1.6 Gazdaság

A város számottevő foglalkoztatója az 1991-ben létesült osztrák-német tulajdonú Kromberg-Schubert Autókábeleket Gyártó Kft., amely 300 főről indulva fénykorában elérte az 1200 főnyi létszámot és foglalkoztatottjainak száma ma 700 fő körül mozog. Környezetvédelmi szempontból kiemelendő a **Wienerberger Téglaiipari zRT.** kőszegi létesítménye, a **településen belül jelentősnek mondható légszennyezést kibocsátó forrás.**

Más, nagyobb beruházás sajnos nem valósult meg az eltelt évtizedekben, így a lakosság munkaképes rétegének jelentős része Szombathelyen, Ausztriában vagy a szolgáltató szektorban, közigazgatásban és az oktatásban helyezkedett el.

A kőszegi kistérségben 2010-ben 655 regisztrált gazdasági társaságot és 1 504 egyéni vállalkozást tartottak nyilván. Kőszegen regisztráltak ebből 456 gazdasági társaságot és 834 egyéni vállalkozást. A városban 556 működő vállalkozást regisztrált a KSH ez év januári adatközlése szerint, 64 vállalkozás azonos időszakban történt megszűnése mellett. A megszűnő vállalkozások 11,5%-os részaránya a Vas megyei 5,1%-os átlagérték több mint kétszerese. A kistérségben négy-öt jelentősebb termelő vállalkozás kivételével mindegyik vállalkozás 50 főnél kisebb, de **leggyakoribbak** a 10 fő alatti **mikrovállalkozások**. A kisebb vállalkozások többsége a helyi piacra termel. A tercier gazdasági ágban működő vállalkozások a Kőszegi Járás központja, Kőszeg esetében a vállalkozások 79%-át teszik ki. A városban a kereskedelmi üzletek száma 2000 óta növekedett, ugyanakkor a legnagyobb számban jelen lévő élelmiszer- és ruházati üzletek száma csökkent. A településen az elmúlt években nyílt több

zöldmezős, nagyobb alapterületű élelmiszerüzlet, miközben Szombathelyen és Ausztria közeli részein történt kereskedelmi fejlesztések sok kőszegi vásárlót is vonzanak.

3.2 Kőszeg üvegházhatású gáz kibocsátási leltára

Egy település üvegházhatású gáz kibocsátása és elnyelése mérésekkel nem számszerűsíthető, ugyanakkor azok ismerete nélkülözhetetlen az adott település előtt álló klímavonatkozású célok kijelöléséhez. E szükségszerűség különböző számítási eljárások, modellek létrehozásához vezetett, amelyek természetesen jórészt egyeznek a figyelembe vett kibocsátó ágazatokat tekintve, ugyanakkor a felhasználási cél, továbbá a felhasználók adatokhoz való hozzáférése, és a rendelkezésre álló számítási kapacitások alapján eltérnek az alkalmazott számítási módszerek, képletek vonatkozásában.

Jelen stratégia a Klímabarát Települések Szövetsége által közzétett „Módszertani útmutató klímastratégiák készítéséhez” megnevezésű kiadványban foglalt módszertant veszi alapul. Hangsúlyozni kell, hogy a leltár eredményei becsült adatok, hiszen a publikusan elérhető alapadatok – túlságosan szűk – köre, továbbá a számítások esetleges bonyolultsága miatt a módszertan – a széleskörű használhatóság – érdekében több esetben kényszerű általánosításokhoz és leegyszerűsítésekhez vezetett.

A leltár fő szabály szerint az elérhető legfrissebb adatokra vonatkozik, ugyanakkor egyes – csak népszámlálás, illetve mezőgazdasági összeírás során gyűjtött – adatok ettől eltérően a 2011-es, illetve 2010-es állapotot tükrözik. Az adatok döntően statisztikai adatgyűjtésekből származnak.

6. táblázat. Kőszeg üvegházhatású gáz kibocsátásának és elnyelésének leltára

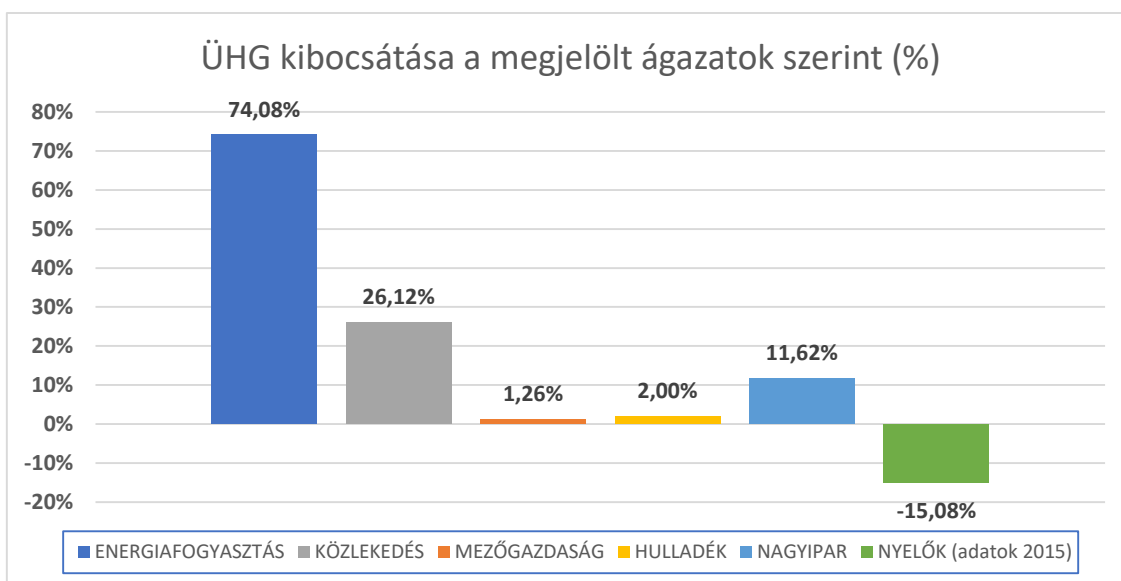
Kőszeg	SZÉN-DIOXID	METÁN	DINITROGÉN-OXID	ÖSSZESEN	
	CO ₂	CH ₄	N ₂ O		
ÜVEGHÁZGÁZ LETTÁR	t CO ₂ egyenérték				
KIBOCSÁTÁS	1. ENERGIAFOGYASZTÁS	27 059,73			27 059,73
	1.1. Áram	11 454,84			11 454,84
	1.2. Földgáz	14 575,80			14 575,80
	1.3. Távhő	0,00			0,00
	1.4. Szén és tűzifa	1 029,08			1 029,08
	2. NAGYIPARI KIBOCSÁTÁS	4 245,00	0,00	0,00	4 245,00
	2.1. Egyéb ipari energiafogyasztás	3 775,00	0,00	0,00	3 775,00
	2.2. Ipari folyamatok	470,00	0,00	0,00	470,00
	3. KÖZLEKEDÉS	9 542,03	0,00	0,00	9 542,03
	3.1. Helyi közlekedés	712,12			712,12
	3.2. Ingázás	57,48			57,48
	3.3. Állami utak	8 772,43			8 772,43
	4. MEZŐGAZDASÁG		194,93	263,65	458,58
	4.1. Állatállomány		82,76		82,76
	4.2. Hígrágya		112,17	31,55	143,71
	4.3. Szántóföldek			232,10	232,10
	5. HULLADÉK		457,51	272,43	729,93
	5.1. Szilárd hulladékkezelés		0,48		0,48
	5.2. Szennyvízkezelés		457,03	272,43	729,46
	ÖSSZES KIBOCSÁTÁS	40 846,76	652,44	536,08	42 035,27
NAGYIPAR NÉLKÜL	36 601,76	652,44	536,08	37 790,27	
NYELÉS	6. Nyelők	-5 509,72		-5 509,72	
VÉGSŐ KIBOCSÁTÁS	35 337,04	652,44	536,08	36 525,55	
NAGYIPAR NÉLKÜL	39 582,04	652,44	536,08	40 770,55	

Forrás: A kiadott módszertan alapján saját számítás és szerkesztés

Kőszeg teljes üvegházhatású gáz kibocsátása – az alkalmazott módszertan alapján – évente **40 770,55** tonnát tesz ki, amely Magyarország összes kibocsátásának 0,095%-ának felel meg.

Az éghajlatváltozás oka az üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedése. A széndioxid kibocsátás szoros kapcsolatban van az energiafogyasztással, mert villamosenergia-gazdálkodás és a fűtési hőenergia előállítás is döntően fosszilis alapokon nyugszik (3. ábra). Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 2015-ös jelentése alapján az üvegházhatású gázok 78%-a az energia felhasználásából, termeléséből tevődik. A villamos energiatermelés következtében megvalósuló károsanyag kibocsátást nem érzékeljük közvetlenül, hiszen térben távol történik, azonban a fűtésből származó füstgázok jelentősen befolyásolhatják mindennapjainkat is. Tehát nem csak a klímaváltozás szempontjából (közép- és hosszútávon), hanem pillanatnyi életminőségünk szintjén sem elhanyagolható tényező.

3. ábra. ÜHG kibocsátása a megjelölt ágazatok szerint (%)



Forrás: saját adatgyűjtés

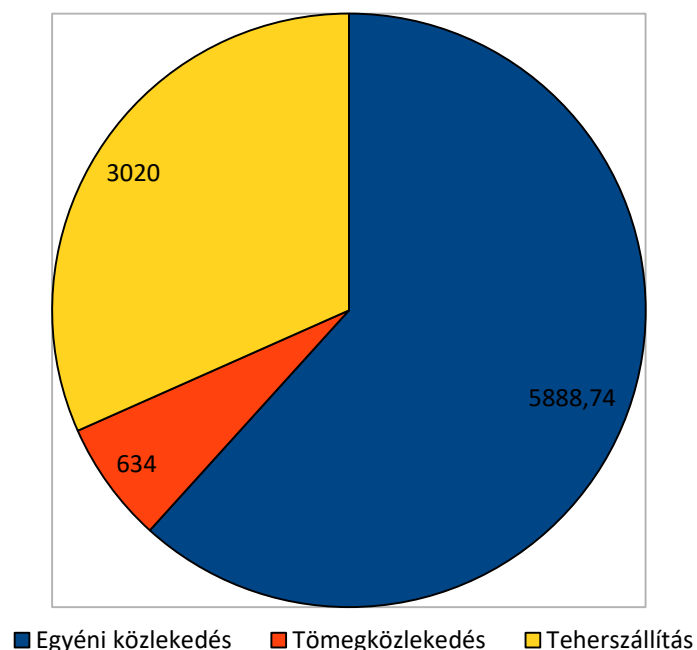
A háztartások ÜHG kibocsátása függ a lakásállomány minőségétől (kor, hőtechnikai paraméter, szigetelés stb.), ezért a fűtésre használt energia mennyiségének csökkentésében (és ezen keresztül a károsanyag-kibocsátásban) jelentős potenciál van. Ki kell emelnünk itt a jól kiépített gázhálózatot, aminek következtében a város (és azon belül is a lakosság) hőellátása kvázi optimálisnak tekinthető, hiszen az alapvetően fosszilis alapokon nyugvó energiagazdálkodás „legkörnyezetbarátabb” verziója a földgáz.

A nagyipari kibocsátásnál a Wienerberger Téglaiipari zRT. kőszegi létesítményének energiafogyasztásból és ipari technológiai folyamatokból eredő CO₂ kibocsátása jelentkezik. A téglagyár környezetterhelése jelentős arányban (88,9%) az egyéb ipari energiafogyasztásból tevődik össze. A földgáz felhasználás csökkentése illetve a termék porozitásának növelése érdekében adalékanyagot (biomassza, petrolkocsz) használnak a telephelyen, mely felhasználás értéke látható az egyéb ipari energiafogyasztás sorában (6. táblázat). A biomassa CO₂ semleges, vagyis elégetésekor csak annyi szén-dioxid termelődik, amennyit a növényi fotoszintézis felhasznált. Az Európai Unió ETS adatbázisának, a Nemzeti Klímavédelmi Hatóságnak rendszeresen leadott ÜHG kibocsátási jelentésben nem szükséges feltüntetni a biomassa felhasználásából származó kibocsátást. Átfogó képet azonban úgy kapunk a létesítmény környezetterheléséről, ha szerepeltetjük a teljes kibocsátását. Az elkészült

ÜHG táblázat adatai tartalmazzák a biomassza felhasználásból származó CO₂ kibocsátást. A Nyugat-Dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség 2015-ben kiadott határozata alapján a gyáregység esetén a vonatkozó jogszabályi határértékek alatt van a szennyezőanyagok levegőbe történő kibocsátása.

Jelentős kibocsátó szektor a közlekedés, amely mindennapjaink megkerülhetetlen tényezője. A határközelség, illetve a település nagy turisztikai vonzereje extra forgalmat generál. Ennek megfelelően a közlekedésből származó kibocsátás meghatározó hányada (98%-a) az állami utak – részben átmenő – forgalmából származik. Ezen belül két meghatározó tényezőt, az egyéni közlekedést és a teherszállítást kell kiemelni (4. ábra).

4. ábra. Állami utak forgalmának CO₂ kibocsátás megoszlása (t)



Forrás: KSH és Volánbusz adatok alapján saját szerkesztés

Kibocsátást csökkenthetjük a közlekedési eszközállomány modernizálásával, a közösségi közlekedés előnyben részesítésével, az elérhető helyi termékek preferálásával. A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a településen regisztrált az alternatív üzemanyagú, elektromos vagy hibrid meghajtást alkalmazó technológiával működő személygépkocsik száma 2018-ban 36 db volt. A kőszegi személygépkocsi állománynak ez az érték 0,7%-át teszi ki, amely az országos átlagtól (1,77%) elmarad.

A mezőgazdaság ÜHG-kibocsátásában mind a szén-dioxid, mind a metán és a dinitrogén-oxid jelen van. Meghatározó a földhasználat, az állatállomány (elsősorban a szarvasmarha), a trágyakezelés és a műtrágyázás mennyisége és minősége. Kőszeg esetében egyértelműen ez utóbbi a számottevő, hiszen a kérődző állomány visszaesett, a baromfiállomány (tyúk, pulyka) fajlagos kibocsátása alacsony, illetve a meghatározó számban előforduló sertés állomány melléktermékéből származó dinitrogén-oxid terhelése 13%-a a műtrágyák felhasználása során keletkező N₂O terhelésnek. A mezőgazdaságból

származtatott CO₂ egyenérték 50,6%-a az intenzív szántóföldi növénytermesztés optimalizálásához felhasznált műtrágyákhoz kötődik. Érdeemes megjegyezni, hogy ez nem közvetlen szennyezőként kerül a légkörbe és a növények egy jelentős részét hasznosítják. Azonban az mindenképpen kiemelendő, hogy a túlzott mennyiségű műtrágya kijuttatás gazdaságtalan, eredménytelen és ökológiai szempontból káros.

3.3 Kőszeg város mitigációs potenciálja

Kőszeg város alábbiakban bemutatott kibocsátás-csökkentési potenciálja elméleti állapotra vonatkozik, hiszen a számítási módszertan olyan feltételezésekkel él, amelyek a valóságban minden bizonnyal soha nem fognak fennállni. A kibocsátás-csökkentési potenciál megismerése mindazonáltal hasznos lehet annak szemléltetésére, hogy melyek azok a beavatkozási irányok, amelyekről a legnagyobb mértékű üvegházhatású gáz megtakarítást várhatjuk.

A mitigációs potenciál számítás a következő feltételezéseket tekinti kiindulási alapnak:

- Épületek mindegyike közel nulla kibocsátású szintet elérő energetikai korszerűsítésen esik át;
- Kőszegen bejegyzett személygépkocsikkal bonyolított utazások teljes egészét közösségi közlekedési eszközökkel, vagy kerékpárral megtett utak váltják fel;

Az egyes beavatkozási irányok mitigációs potenciálja Kőszegen:

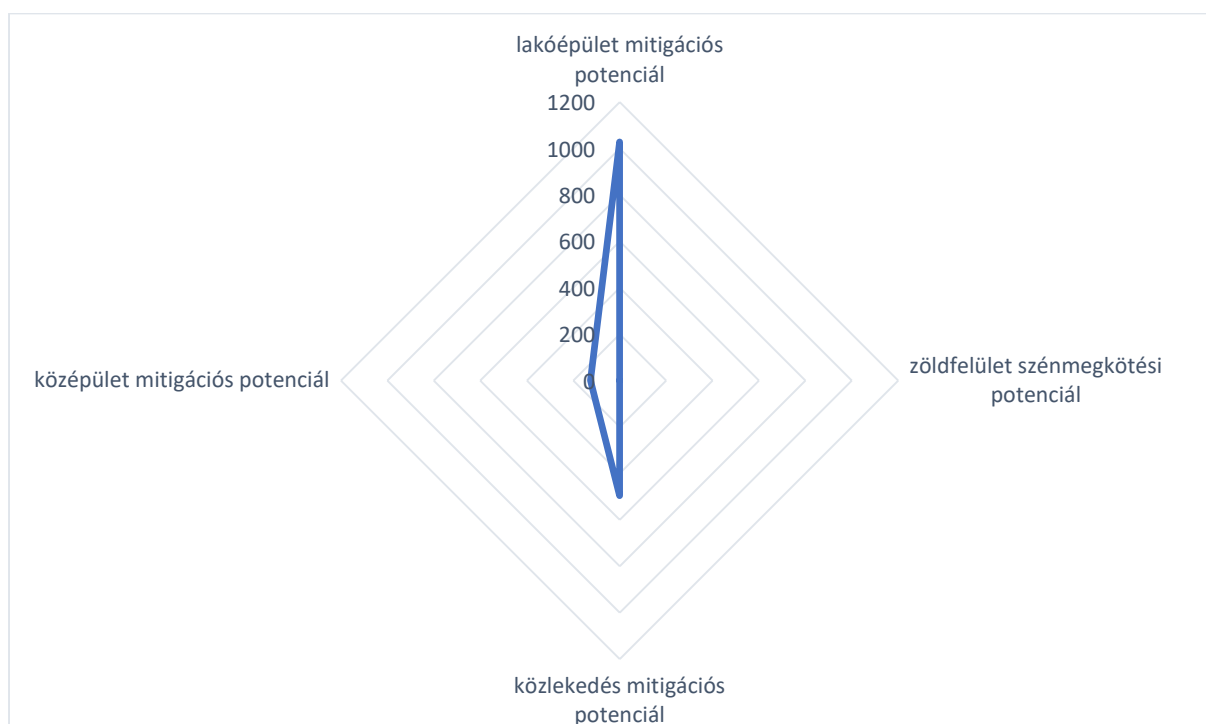
- lakóépület mitigációs potenciál 1027,7 kg CO₂/fő
- közlekedési mitigációs potenciál 496,31kg CO₂/fő
- középület mitigációs potenciál 125,35 kg CO₂/fő
- zöldfelületek szénmegkötési potenciál 0 kg CO₂/fő

Az eredmények azt mutatják, hogy a legnagyobb mértékű üvegházhatású gáz kibocsátás csökkenését a lakóépületek energetikai korszerűsítése, valamint az egyéni motorizált közlekedés visszaszorítása révén lehet elérni. Ez utóbbi esetében, amelynek teljes üvegházhatású gáz kibocsátása az alkalmazott módszer alapján 5888,74 tonna CO₂, megközelítőleg 15,58%-os megtakarítást lehet elérni, ha valamennyi helyi lakos áttér a közösségi közlekedésre, vagy kerékpárhasználatra, ami nyilvánvalóan megvalósíthatatlan. Ha minden kőszegi „zéró kibocsátású” háztartásban élne, a település összes CO₂ kibocsátása 12 328,65 tonnával csökkenne, ami mindösszesen 32,62%-os megtakarítást jelentene.

A megújuló energiák használatából származó mitigációs potenciál számítása a közigazgatási rendszer átalakulása miatt nem releváns információkkal szolgál.

A módszertan ajánlása szerint a szénmegkötési potenciál számításának alapja az erdők és zöldfelületek (parkok) területi kiterjedése. Az erdő-park arány (illetve ezek szénmegkötési potenciálja) Kőszeg esetében 99-1%, ami sokkal kedvezőbb, mint módszertanban megjelölt optimális 30-70%. Ezt tehát érdemben átalakítani a többlet CO₂ megkötés érdekében nem lehetséges. A szénmegkötési potenciál növelése csak extenzív módon, tehát a területi kiterjedés növelésével érhető el (5. ábra).

5. ábra. Mitigációs potenciál beavatkozási irányok és mennyiségek (kg CO₂/fő)



Forrás: Saját szerkesztés

3.4 A településen élők klímatudatosságának jellemzői

Kőszegen nem készült eddig olyan átfogó jellegű, reprezentatív felmérés, amelynek alapján a települési lakosság klímatudatosságának mértéke objektíven értékelhető lenne. Felmérés hiányában a tapasztalati tények összegzésére szorítkozik a klímastratégia helyzetelemzésének jelen fejezete.

A település vezetése egyértelműen elkötelezett a környezet- és klímavédelem iránt, amit leginkább az elmúlt évek jelentős energiahatékonysági fejlesztései és szemléletformálási kezdeményezései támasztanak alá. A település hosszú távú jövőjére vonatkozó településvezetési tervek között hangsúlyos elemként szerepelnek a környezet- és klímavédelemmel összefüggő fejlesztési elképzelések. Kőszeg Város – Településfejlesztési Konceptió, és Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (2015) szerepel, hogy a város jövőképe az előzetes Fejlesztési stratégia (95/2014.(V.29.) Kt. határozatban foglaltak szerint: „A kulturális örökség megóvása, megújítása és a természeti értékek megőrzése mellett magas életminőséget nyújtó lakó-, és üdülőkörnyezet megteremtése, valamint a térség kiemelkedő oktatási, tudományos és kulturális központjává válni! Kiemelt figyelmet kell fordítani a klímaváltozás globális és lokális hatásaira, adaptációs és mitigációs stratégiákat kell alkotni. A klímaváltozás és egyéb globális környezeti problémák fokozódó környezettudatosságra kell, hogy ösztönözzék a társadalmakat. A fenntarthatósági szemléletet ugyanakkor nemcsak környezeti, hanem társadalmi és gazdasági értelemben is érvényre kell juttatni. A fenntarthatósággal összefüggésben az élelmiszergazdaság felértékelődése figyelhető meg, melyből Magyarország települései egyértelműen profitálhatnak, ha megfelelően használják ki adottságaikat. A világban jelentkező klímaváltozás évek óta tapasztalható változásokat hozott a hazai időjárásban is. A településen élő számára az élhetőséget szolgáló elvárt életkörülményeket a változó környezeti és klimatikus hatások mellett is biztosítani kell,

amely egyre igényesebb infrastruktúra ellátással, ezen belül közműellátással elégíthető ki. A közműellátás vonatkozásában így már nemcsak mennyiségi elvárások vannak, hanem minőségi ellátási színvonalával szemben is vannak elvárások. E téren fontos a szemléletformálás, erősíteni kell az emberekben a környezet iránti tiszteletet (oktatás, nevelés.)”

Mindezek tükrében 2012-től minden évben megrendezi a település az „Európai mobilitási hét és autómentes nap” programsorozatot.

A helyi értékek védelme céljából megjelölték a klímaváltozás által érintett kiemelten védendő értékeket (7. táblázat)

7. táblázat. Az éghajlat által veszélyeztetett helyi értékek meghatározása

Megnevezés	Védendő érték
Vas Megyei Értéktár – Épített kulturális örökség	Kőszeg, mint vár város és középkori védművei
Vas Megyei Értéktár – Épített kulturális örökség	Kőszegi Vár
Vas Megyei Értéktár – Kulturális örökség	A Kőszegi Szőlő Jövés ünnepe
Vas Megyei Értéktár – Kulturális örökség	Szőlő Jövésnek Könyve
Vas Megyei Értéktár – Kulturális örökség	Chernel István szellemi és tárgyi öröksége
Vas Megyei Értéktár – Kulturális örökség	Jezsuita Officia bútorzat (Kőszegi Patikamúzeum)
Vas Megyei Értéktár – Természeti érték	Kőszegi-hegység - Kőszeghegyalja

Forrás: Kőszeg Önkormányzatának adatszolgáltatása

A civil szervezetek egy része szintén aktív szerepet vállalhat a környezeti értékek megóvásában. Társadalmi szervezőerőként jelen klímastratégia is messzemenően épít e szervezetek közreműködésére.

Csakúgy, mint a legtöbb település esetében, Kőszeg lakosságának egy része részben megszokásból, részben pénzühiány következtében, részben ismerethiányból fakadóan nem tekinthető elkötelezettnek a környezeti értékek védelme iránt, ami a különböző szennyezőanyagok tüzelőanyagként való hasznosításában éppúgy tetten érhető, mint az épületkorszerűsítések elmaradásában.

A környezetvédelmi attitűd ugyanakkor általánosságban nem párosul a klímavédelemmel kapcsolatos konkrét cselekvési lehetőségek ismeretével, azaz – az iskolázottabb rétegektől eltekintve – az éghajlatváltozás, az annak mérséklése, illetve az ahhoz való alkalmazkodás nem jelent hívószót, motivációs alapot a lakosság körében. Kőszeg Város Önkormányzata 2004. júliusában elkészítette a térség környezetvédelmi programját, mely meghatározza az Önkormányzat környezetvédelmi feladatait.

3.5 Az elmúlt 13 évben megvalósult a klímaváltozás mérséklésével, illetve alkalmazkodással kapcsolatban releváns projektek bemutatása

Kőszeg a folyamatban levő és az azt előző európai uniós fejlesztési ciklusban számos olyan beruházást hajtott végre, amelyek egyben az éghajlatváltozás mérsékléséhez is hozzájárultak. Ezek többek közt a középület-állomány energetikai korszerűsítésre irányultak (8. táblázat). A projektek megvalósítása után az épület korszerű, a mai követelményeknek megfelelő energetikai besorolást kapnak, a széndioxid kibocsátás jelentősen csökken, az épületek fenntartási költségei szintén jelentősen csökkennek, valamint nem utolsósorban a használók komfortérzete jelentősen javul. Kiemelendő azon fejlesztések száma is, amely klímavédelemmel vagy a lakosság klímatudatosságának fejlesztésével hozható összefüggésbe (9. táblázat). Megállapítható, hogy összességében Kőszeg sikeres tapasztalatokkal rendelkezik a klímavédelmet is érintő projektek lebonyolítása terén, ami megfelelő alapot teremt a jövőbeli hasonló beruházások végrehajtásához.

8. táblázat Megvalósult/folyamatban levő, energiatakarékosságot célzó programok Kőszegen

Finanszírozás forrása	Projekt címe	Projekt rövid ismertetése/célja (energiatakarékosság szegmens)	Időszak	Összköltség (HUF)	Támogatás (HUF)
ZP-1-2017/2231	Kálvária-hegy-Hideg-völgy zártkerti revitalizációja	Az Önkormányzat – az általa vállalt 2 millió forintos önrész mellett – 10 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert a Hideg-völgyben található 7794 hrsz-ú, 1.2 hektáros önkormányzati terület rendbetételére, tájfajta szőlőültetvény és minta-gyümölcsös létrehozására, valamint a 7742 hrsz-ú, 2900 m ² -es önkormányzati terület rendbetételére, közösségi gesztenyefa-liget kialakítására. Az érintett ingatlanok újbóli művelés alá vonása mellett megvalósulhatott a Hideg-völgyben húzódó 7766 hrsz-ú közút felújítása és csapadékvíz-elvezető árok létesítése. Az új ültetvények termőre fordulását követően (3-4 év) – a város ökoturisztikai kínálatának fejlődése mellett - az ott megtermelt bor és egyéb mezőgazdasági termékek (gyümölcspárlat stb.) új városi marketing terméként is megjelenhetnek, míg a „gesztenyeliget” lehetőséget nyújtana a helybeliek részére háztartási szükségleteik részbeni kielégítésére, a gesztenye-kultúra fenntartására.	2018.-2019.	n.a.	10 000 000
TOP-3.2.1-16-VS1-2017-00007	A kőszegi Városháza energetikai korszerűsítése	A projekt tervezett eredményei között szerepel a jelentős mértékű tüzelőanyag és energia megtakarítás realizálása, melyből kiindulva az intézmény fenntartási költségeinek csökkenése valószínűsíthető. A technológiai fejlesztésből és az épület állagjavításából adódóan az üzemeltetési és karbantartási költségek optimalizálása várható, mellyel elérhető az ingatlan élettartamának növelése, az ingatlan esztétikai megjelenésének javulása és a településkép pozitív változása.	2019.04.01.- 2020.10.31.	218 233 260	118 233 260
TOP-2.1.3-15-VS1-2016-00019	Kőszeg Város csapadékvíz-elvezetési rendszerének fejlesztése	A TOP-2.1.3-15-VS1-2016-00019 - Kőszeg város csapadékvíz-elvezetési rendszerének fejlesztése című projekt megvalósítása az alábbi helyszíneken történik: Puskapor u., Auguszt J. u; Park u., Hunyadi u., Hosszúlovászárók dűlő, Puskapor u., Bajcsy Zs. u., Királyvölgyi u., Szőlőskert u., Gábor Áron u., Kőszegfalvi u., Kálvária u., Mohás u., Postásrét u., Szabóhegyi út, Temető út. A fejlesztés átfogó célja a település környezetbiztonságának növelése, a helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése. A projekt részeként szemléletformáló akció megvalósításával segítséget nyújt a lakosság számára a hatékony vízgazdálkodási módszerek elsajátításához.	2017.06.01.- 2020.05.31.	285 686 551	199 409 502
TOP-2.1.2-15-VS1-2016-00006	Kőszegi Városmajor környezettudatos rehabilitációja	A projekt célja új zöldfelületek létrehozásán és a meglévő zöldfelületek feljavításán túl a helyi piac megújítása, a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése, a parkoló-kapacitás bővítése, a környező területeken magán beruházások ösztönzése. A zöldfelületi fejlesztés egyik fő elemeként a Kossuth u. 1. mögötti önkormányzati területen új park kerül kialakításra, ahol egy sétány tárja fel a természetvédelmi területen álló, helyi védettségű óriásplatánt. A fa körüli zöldfelület is megújul, az új kavicsolt sétány mellé padok kerülnek, a közbiztonság javítása érdekében korszerű parkvilágítás kerül kiépítésre. A városklíma, hősziget-	2017.06.01.- 2020.11.30.	580 237 724	407 841 250

Finanszírozás forrása	Projekt címe	Projekt rövid ismertetése/célja (energiatakarékosság szegmens)	Időszak	Összköltség (HUF)	Támogatás (HUF)
		hatás ellen árnyékoló lombhullató, klímaturó fasorok, cserjesávok telepítése történik meg és új zöldfelületek létesülnek. A területre hulló csapadékot a zöldfelületek, fák öntözésére használják majd. Szemléletformáló akció részeként sor kerül többek között közösségi virágültetésre és vásárok szervezésére, melyek kiemelt célja a szezonális alapanyagok és a helyi termékek népszerűsítése, így elősegítve a környezettudatosság erősítését.			
KEHOP-5.2.10-16-2016-00076	Dr. Nagy László Egységes Gyógyepedagógiai Módszertani Intézmény fiúkollégium épületének energetikai korszerűsítése	Az épület energetikai korszerűsítésének főbb elemeit az épület 7/2006 TNM rendelet alapján végzett számításai határozták meg. A rekonstrukció során utólagos hőszigetelést kaptak a külső térelválasztó falak és a tetőszerkezet. A homlokzati nyílászárók cseréje tervezett. Az energetikai korszerűsítés részeként megújuló energiaforrás, 25kVA teljesítményű napelemes rendszer kerül elhelyezésre az épület tetőzetén.	2017.03.22.- 2018.01.24.	112 214 700	113 126 520
TOP-1.1.1-16-VS1-2018-00003	A Jurisics Miklós Ipari Park fejlesztése Kőszegen	A projekt célja a Jurisics Miklós Ipari Park közműekkel el nem látott ipari területeinek közművesítése, továbbá a Kőszeg, 2869/19 hrsz-ú ingatlanon található, jelenleg kihasználatlan, régi szociális épület teljes körű felújítása és átalakítása a vállalkozói környezet és az üzleti infrastruktúra fejlesztése érdekében	2019.06.01.- 2021.05.31.	182 699 937	113 899 437
KEHOP-4.1.0-15-2015-00002	A Doroszlói-rétek helyreállítása Kőszeg-hegyalján	A fejlesztés egymáshoz szervesen kapcsolódó, egymásra épülő, önmagában nem megvalósítható/fenntartható 3 alappillérré épül <ul style="list-style-type: none"> • 1 pillér: Kedvezőtlen szukcessziós folyamatok megszüntetése a projekt beavatkozási területén. A fennhagyott, feltört gyepek, becserjésedő, beerdősülő, leromlott állapotú rétek rekonstrukciója • 2. pillér: A rendszerváltás előtti időszakban gazdasági célból kialakított árokrendszerek teljes megszüntetésével és a területet övező csatornarendszerek vizének a területre történő kiléptetésével a lápos jellegű élőhelyek rekonstrukciója. • 3. pillér: Hagyományos, természetközeli gyepterület bevezetése a rekonstruált területeken magyartarka szarvasmarhával végzett legeltetéssel. 	2015.12.08.- 2020.06.30.	221 784 000	221 784 000
KEHOP-5.3.1-17-2017-00030	Kőszeg távhőellátás fejlesztése, új fogyasztók hálózatra kapcsolása	Az új távhőköri hálózat bekapcsolásával és kazánrekonstrukcióval a korábbi 14178 GJ hőfelhasználás 12500 GJ-ra csökken, ami 1678 GJ földgáz megtakarítást jelent. A meglévő távhőköri hálózatok energiafelhasználása a kazánrekonstrukciók révén cca. 4200 GJ földgázmegtakarítást, a távvezetési rekonstrukció további 300 GJ megtakarítást eredményez. A fejlesztések eredményeképpen az éves ~43 500 GJ gázfelhasználás az új gázkazánok	2018.03.01.- 2020.08.21.	305 047 710	28 679 917

Finanszírozás forrása	Projekt címe	Projekt rövid ismertetése/célja (energiatakarékosság szegmens)	Időszak	Összköltség (HUF)	Támogatás (HUF)
		hatásfoknövelése, a távvezetési veszteség csökkenése, a kazánterhelések optimalizálása továbbá a hőközponti korszerűsítések révén 38 000 GJ alá csökkenthető. Összességében 6178 GJ megtakarítással számolunk a fosszilis tüzelőanyagok terén.			
EFOP-4.1.3-17-2017-00288	A Jurisich Miklós Gimnázium felújítása	A köznevelési létesítmény teljeskörű infrastruktúra modernizációja.	2017.09.01.- 2018.12.14.	124 120 155	124 120 155
KEHOP-5.2.2-16-2016-00029	Vas megyei oktatási intézmények épületenergetikai fejlesztése	A beruházás közvetlen célja a Jurisich Miklós Gimnázium és Kollégium épületeinek energia felhasználásának csökkentése az energiahatékonyság növelésével, megújuló energiaforrások hasznosításával, ezáltal az üvegház-hatású gázok kibocsátásának, valamint a fosszilis energiaforrásoktól való függőség csökkentése. A projekt célkitűzései az Európai Unió által meghatározott energiahatékonysági irányelveknek való megfelelés ill. a fejlesztéssel érintett épületek energetikai korszerűsítése, fenntartási-üzemeltetési költségeinek csökkentése. A projekt keretében korszerűsíteni kívánt épületek energetikai szempontból nem felelnek meg a hatályos 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet követelményeinek. A megvalósuló energetikai beruházás a globális környezetterhelés és az üvegház-hatású gázok kibocsátásának mérséklődését eredményezi, erősítve a fejlesztéssel érintett épületek környezettudatos energiafelhasználását.	2018.03.23.- 2019.04.16.	420 000 000	420 000 000
GINOP-4.1.3-19-2019-00060	Kőszegi Tűzép Kft. energetikai korszerűsítése	A Kőszegi Tűzép Kft. telephelye több épületből áll, melynek éves energia fogyasztása 14012 kWh. E fogyasztást szeretnénk fedezni napelemes rendszer kiépítésével. A beruházás során 44 db 60 cellás 285 Wp teljesítményű napelem modul kerül elhelyezésre a telephely hullámlemez fedéssel ellátott déli fekvésű raktárépületre. Ennek összes teljesítménye 12,54 kWp, mely majdnem 100%ban fedezi a vállalkozás villamos energia szükségletét. A tervezett beszerzendő inverter egy db KACO blueplanet 20.0 TL3 transzformátormentes háromfázisú hálózatba tápláló inverter, mely a megfelelő túlfeszültség levezető és biztosító berendezések beépítését követően közvetlenül az E.on Hungária Zrt. rendszerébe táplál vissza egy kétirányú árammérőn keresztül. Ezzel a beruházással szeretnénk hozzájárulni egy egészségesebb környezet kialakításához.	2019.09.02.- 2020.06.30.	2 508 000	2 508 000
KEOP-5.5.0/B/12-2013-0199	Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi, Informatikai Szakközépiskola és Kollégium -	Az iskolaépület energetikai korszerűsítése.	2015.	276 249 991	276 249 991

Finanszírozás forrása	Projekt címe	Projekt rövid ismertetése/célja (energiatakarékosság szegmens)	Időszak	Összköltség (HUF)	Támogatás (HUF)
	energetikai korszerűsítés				
EFOP-4.1.3-17-2017-00288	"MEGÚJULVA 342 ÉVESEN"	Az EFOP keretében több kisebb lélegzetvételű, de nagyon fontos felújítási elem került megvalósításra a Sárvári Tankerületi Központ sikeres pályázatának köszönhetően. A tetőfelújítását tekintjük a lelátványosabb és legfontosabb beavatkozásnak. Ez tette lehetővé a korábban említett napelemek felszerelését. A gimnázium épületének tetőszerkezetén a beázás megszüntetése érdekében a tetőszerkezet felújították a szükséges szarufák cseréjével, új lécezéssel és cserépfedéssel. Megújult az esőcsatorna-rendszer is. Megtörtént a legfontosabbnak vélt (sajnos nem a teljes épületre vonatkozóan) tanterem és folyosók festése. Pontosítva a díszterem, a tornaterem, a II. emeleti folyosó, 3 db tanterem a II. emeleten, 3 irattári helyiség, biológiai előadó, kémiai előadó, fizikai előadó, biológiai labor, 5 db földszinti terem, Viktor Lieb terem, I. emeleti számítástechnika terem, szerver szoba, 4 db tanterem az I. emeleten és a tornaterem festése valósult meg.) Az energetikai korszerűsítés jegyében a tantermekben, a folyosókon meglévő lámpatesteket led armatúrákra cseréltük. A 200 m2 alapterületű tornaterem padozatának felújítása, a sportpálya vonalazása is megtörtént. Az elkészült kollégiumban levő „kondiszoba” lambériázása és szőnyegpadlózása is. A tanterem padozatának felújítása a földszint a 2-es, a 3-as, és a 4-es teremben, valamint a Lieb teremben zajlott. A meglévő padlóburkolat szükség szerinti javítással, csiszolással, lakkozással történő felújítása történt meg.	2018. 10.26.	124 000 000	124 000 000
n-a.	Napelempark építése 4,2 ha	4,2 Ha területű napelempark létesítése 14ezer db. panellel	2019.05. átadásra került	1 700 000 000	1 700 000 000
KEOP-2012-5.5.0./ B	„KEOP Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva”	Az Új Széchenyi Terv „KEOP Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva” elnevezésű, KEOP-2012-5.5.0./ B számú energetikai pályázata keretében a Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium iskolaépülete és a várkörüli épülete hőszigetelést kapott, az épületekre napelemek és napkollektorok kerültek, nyílászárók (ablakok) cseréje történt, a fűtési és világítási rendszer korszerűsítve lett.	2014.09.01.-2015.06.30.	324 999 999	276 250 001

Forrás: Önkormányzat, saját gyűjtés

9. táblázat. Klíma- és energiatudatossági, szemléletformálási projektek a városban

Finanszírozás forrása	Projekt címe	Projekt rövid ismertetése/célja (energiatakarékosság szegmens)	Időszak	Összköltség (HUF)	Támogatás (HUF)
Magyar Szövetség	Natúrpark Te is tehetsz érte - Föld napi kalandok	Környezeti nevelés - Föld napjához kapcsolódóan.	2019.	n.a.	550 000
INTERREG	Alpannonia+	Céljai: a közös koncepció mentén az útvonal optimalizálása és bővítése, hosszú távú működési stratégia megalkotása a túradesztináció egészére, az útvonalak minőségbiztosítása és a turisztikai szolgáltatók közösen kidolgozott kritériumok alapján történő frissítése a fenntartható, zöld turizmus érdekében.	2017.-2020.	250 millió Ft (ebből Kőszeg kb. 74 millió Ft)	95%
Innovációs és Technológiai Minisztérium	Hulladékból újra élet	Hulladékhasznosítás - szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos lakossági szemléletformálás.	2018.	n.a.	25 000 000
Tiszta Formák Alapítvány	Miénk itt a rét	Környezetnevelési program.	2013.	n.a.	1 112 260
Tiszta Formák Alapítvány	Miénk itt a rét	Környezetnevelési program.	2012.	n.a.	160 000
Vidékfejlesztési Minisztérium	Zöld forrás	Környezetnevelési program.	2011.	n.a.	n.a.
INTERREG	IGEN határon átnyúló mintanaturpark kialakítása	Írott-kő-Geschriebenstein-Naturpark/Innovativ-Grenzüberschreitend-Einheitlich-Nachhaltig) innovatív, fenntartható, határon átnyúló együttműködési modell kialakítása a natúrparki térségben. (Közös, kétnyelvű natúrpark magazin, két tanulmányút más térségekben, két tanulmányút az Írott-kő Natúrparkban, szemléletformáló tréning, natúrparki képzés, natúrparkbarát szolgáltatások, roadshow, sportnapokon, iskolai vetélkedők stb.)	2011.07.01 - 2013.12.31.	87 000 000	95%
ETE	Alpannonia	Egyedülálló turisztikai termék: túraútvonal létrehozása. A túraútvonal kitéblázása, jelölései, kapui egységesek. Cél: Ausztria és Magyarország túraútvonal hálózatának összekapcsolása. Turisztikai ajánlatok - csomagmentes túrázás, személyszállítás - kidolgozása, a helyi lakosság/önkormányzatok/vendéglátók bevonása, túravezető képzések, rendezvények megszervezése.	2008.-2012.	600 millió ft, ebből Kőszeg 172,3 millió ft	95%
TOP-1.2.1-16-VS1-2017-00003	Fenntartható örökség és rendezvény turizmus fejlesztése Kőszegen és térségében	Átfogó cél: Kőszeg és térsége turisztikai vonzerejének növelése. Közvetlen célok: hazai és az osztrák kerékpárút-hálózat összekapcsolása; rendezvények jobb infrastrukturális feltételrendszerének kialakítása; hatékonyabb és aktívabb marketing tevékenység folytatása; a meglévő turisztikai kínálat magasabb szintű bemutatása, illetve elérhetővé tétele a látogatók számára.	2018.10.01. - 2021.09.30.	299 999 735	299 999 735

Finanszírozás forrása	Projekt címe	Projekt rövid ismertetése/célja (energiatakarékosság szegmens)	Időszak	Összköltség (HUF)	Támogatás (HUF)
ATHU020	Határtalan vándorlás - Alpannonia® plus - a hosszú távú túraút optimalizálása az alpoktól pannóniáig	A természeti és kulturális örökség védelmének, támogatásának és fejlesztésének javítása a fenntartható turizmus koncepciójára támaszkodva.	2017.01.01. - 2020.06.30.	250 000 000	250 000 000
KEOP 6.1.0/A/09/2009-0015	KEOP 6.1.0	A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok. (Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium)	2009.-2010.	5 459 452	90%
KEHOP-1.2.1-18-2018-00090	Gyógyító klíma Kőszegen		2019.11.01. - 2021.10.31.	20 000 000	20 000 000

Forrás: Önkormányzat, saját gyűjtés

4 Városi éghajlati szempontú SWOT analízis és problématerkép

4.1 Társadalom és egészség, humán intézményrendszer

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none">- stabil lakosságszám- óvoda, 8 osztályos iskola, középiskola, Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete is működik a településen,- az orvosi, fogorvosi, gyermekorvosi, védőnői pozíciók betöltöttek,- kulturális és civil aktivitás magas szintje,- erősödő ifjúsági aktivitás,- alacsony a munkanélküliek aránya- erős önkormányzati/településvezetői elkötelezettség;	<ul style="list-style-type: none">- előregedő lakosság,- a képzett fiatalok elvándorlása,- helyi munkaerőpiaci hiányosságok,- munkavállalók jelentős része ingázik – a település alvóvárosi funkció veszélyeivel küzd;- a civil szervezetek önállóságának hiánya, önkormányzati forrásfüggősége;
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none">- helyben rendelkezésre álló munkalehetőség kialakításának ösztönzése, biztosítása- elsősorban fiatalok számára vándorlási célterület,- egészség- és környezettudatosság fejlesztése szemléletformálási programokon keresztül,- felsőfokú képzés ismételt megjelenésével (IASK) magasan képzett új betelepülők vonzása;- középiskolai innovativitás (mezőgazdasági, szőlészeti területen) – helyi adottságok alapján fenntarthatósággal kapcsolatos képzés megjelenése a kőszegi középfokú oktatásban- erős az ausztriai mintaátadás;	<ul style="list-style-type: none">- a klímaváltozás következtében várhatóan gyakoribbá, tartósabbá és intenzívebbé válnak a komoly közegészségügyi hatásokkal járó nyári szélsőséges időjárási jelenségek, új kórokozók jelennek meg,- számottevő az alacsonyan kvalifikált munkaerő aránya, akiknek alacsony jövedelemszintje kevésbé teszi lehetővé hatékony alkalmazkodási technikák alkalmazását.

4.2 Vízgazdálkodás

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - a terület kedvező vízháztartással rendelkezik, - felszíni vízfolyások, mint klímaszabályozók mennyisége, - Kőszeg geológiai adottságai nem alkalmasak jó minőségű felszín alatti víz kivételére (tárolására), a Róti-völgyi vízbázis talajvízre telepített kútjai gyenge minőségű ivóvizet szolgáltatnak, a területen rétegvíz nem nyerhető, - vízgazdálkodási hagyományok léte (város vizesárok része és a Malomárok); 	<ul style="list-style-type: none"> - csapadékvíz elvezetése a település több utcájában egyelőre nincsen megfelelően megoldva, - korszerűsítésre szoruló vezetékrendszer és szennyvízkezelő infrastruktúra és ebből fakadó vízbázisszennyezés, (szennyvízelvezetési hiányosság a hegylábi oldalon és ebből fakadó vízbázis szennyezés), - a vízkormányzó és árvízvédelmi infrastruktúra elavultsága;
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - a víz visszatartást is lehetőség szerint szem előtt tartó települési csapadékvíz-gazdálkodás megvalósítása, - víztakarékos épületüzemeltetési technológiák alkalmazása, - a vezetékrendszer korszerűsítése csökkenti a vízvesztést, - a Felső-városrész elöntésveszélyét csökkentő beruházás elősegítése, - Abért-tó funkcionális integrálása a város életébe, - Újabb klímatakok (zöldárok) kialakítása a belvárosi területeken, - felszíni vízfolyások klimatikus hatásának kiaknázása – megfelelő vízelvezetés kiépítésével a városon keresztülvezetni a felszíni vízfolyásokat (Tamás-árok, Malomárok, Gyöngyös patak); 	<ul style="list-style-type: none"> - Kőszeg település jelentős részei domborzati adottságaiknál fogva – a villámárvizekkel szemben fokozottan érzékenyek, - a nagyintenzitású csapadékesemények gyakoriságának várható növekedése következtében nő a villámárvizek kialakulásának esélye, - Kőszeg Róti-völgyi parti szűrésű vízbázisa a klímaérzékenység szempontjából veszélyeztetett, - Nemezgyári zsilip és Csónakázó-tó vízerőmű szerkezetének meghibásodása, - Kőszeg ivóvízellátását Szombathely felől egyetlen vezeték szolgálja.

4.3 Természeti, táji környezet, mező-és erdőgazdaság

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - nagy kiterjedésű, értékes, védett természeti, országosan védett természeti környezet, - erdők relatív magas aránya és közelsége, 	<ul style="list-style-type: none"> - a települési zöldfelületek kiterjedése országos és megyei szinten is alacsony, - a szárazabb, melegebb klímához alkalmazkodó mezőgazdasági eljárások,

<ul style="list-style-type: none"> - természeti értékekhez/adottságokhoz igazodó beépítettség, - a tudatosan fejlesztett közterületi zöldfelületek jelenléte, - gazdasági és társadalmi szempontból meghatározó szőlő- és gyümölcsstermesztés, zártkerti átmeneti zóna erőssége, - erdők a település nyugati és keleti peremén; 	<p>technológiák elterjedése kis arányban és lassú ütemben jellemző,</p> <ul style="list-style-type: none"> - erdőterületek biodiverzitása veszélybe került a mesterséges beavatkozás miatt, - az erdőterületek egy része a klímaváltozásnak erősen kitett: pusztul a luc-állomány (Őrségi Nemzeti Park, Kőszegi Tájvédelmi Körzet része);
<p>Lehetőség</p>	<p>Veszély</p>
<ul style="list-style-type: none"> - a táji környezet megóvása a főbb értékek helyi védelem alá helyezésével, - a helyi értékek jelentőségének közvetítése a lakosság számára, a meglévő természeti, környezeti állapotra építő tudatformálás lehetősége, - a szárazabb, melegebb klímához alkalmazkodó mezőgazdasági eljárások, technológiák elterjedése, - zöldfelületi rendszer még további bővítése nagy kiterjedésen, - gazdálkodók tudatosságának erősítése (reziliencia); 	<ul style="list-style-type: none"> - aszályos időszakok gyakorisága és intenzitása várhatóan tovább nő az évszázad második felében, - a települést övező erdőkből a klímaváltozás hatására várhatóan átrendeződnek a növényfajok, - a szántóföldi (különösen tavaszi vetésű) növények terméshozamának csökkenése prognosztizálható, - gazdasági okokból előtérbe kerülhetnek nem kívánatos fafajták, - a zártkerti területek pusztulásával eltűnhetnek a hagyományos fafajták, - a város szétterülése fokozza a környezeti terhelést, valamint a motorizáció további terjedését.

4.4 Energiagazdálkodás, ipar, építmények

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - magas üvegházhatású gáz kibocsátást eredményező ipari tevékenységek alig vannak jelen a településen, - számos épület energetikai korszerűsítése a közelmúltban, - a háztartások több, mint 50%-a rákötött a gázhálózatra; 	<ul style="list-style-type: none"> - megújuló energiaforrások felhasználásának összességben nem elterjedt volta a lakosság körében, - jelentős a település energiafogyasztásból származó üvegházhatású gáz kibocsátása, - bizonytalan összetételű háztartási szilárd vegyes hulladék fűtőanyagként történő hasznosítása, - elavult lakásállomány és épületenergetikai háttér a településen;
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - megújuló energiafelhasználásra irányuló önkormányzati és privát fejlesztések, - épületek energetikai korszerűsítése, - villamosenergia-elosztó hálózat műszaki állapotának felmérése, karbantartása, - megújuló energiák termelésének elősegítése, - újraértékelődő logisztikai adottságok / vállalkozói aktivitás élénkülése; 	<ul style="list-style-type: none"> - a nyári átlaghőmérséklet és hőhullámgyakoriság emelkedése által kiváltott többlet villamosenergia-igény által előidézett többlet ÜHG kibocsátás, - a viharok gyakoriságának várható fokozódása következtében nő a villamosenergia-elosztó hálózat és az épületállomány károsodásának bekövetkezési valószínűsége.

4.5 Hulladékgazdálkodás

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - egy főre eső elszállított települési hulladék mennyisége alacsonyabb az országos értéknél, - közműolló nyitottsága minimális, kedvezőbb az országos átlagnál, - erős önkormányzati/településvezetői elkötelezettség, - számos hulladékhasznosítással kapcsolatos szemléletformálási projekt; 	<ul style="list-style-type: none"> - a kommunális hulladék jelentős részben tartalmaz szerves hulladékot, - a külső hulladékgazdálkodási szolgáltató kevésbé érzékeny a helyi problémákra, - a helyi hulladéklerakó megtelt, - a kőszegi hulladéklerakó talaj fölé emelkedő „hulladékhegye” „tájsebként” a település képét rontja; - a város nem rendelkezik szennyvíztisztítóval, - háztartásoknál jellemző a zöldhulladék-égetése;
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - házi komposztálás ösztönzése és a szelektíven gyűjtött hulladék arányának növelése, - hulladékképződés megelőzésére fókuszáló szemléletformálás a fiatalok körében, - a teljes termékútra kiterjedő fogyasztói felelősségtudat erősítése, - oktatási, nevelési intézményrendszer tudatformáló térré alakítása; 	<ul style="list-style-type: none"> - jövedelmi szint emelkedésével járó bővülő fogyasztás növekvő hulladékmennyiséghez vezet, - hagyományos háztáji gazdálkodás visszaszorulása miatt a keletkező szerves hulladékok mennyiségének növekedése, - az illegális hulladéklerakás terjedése.

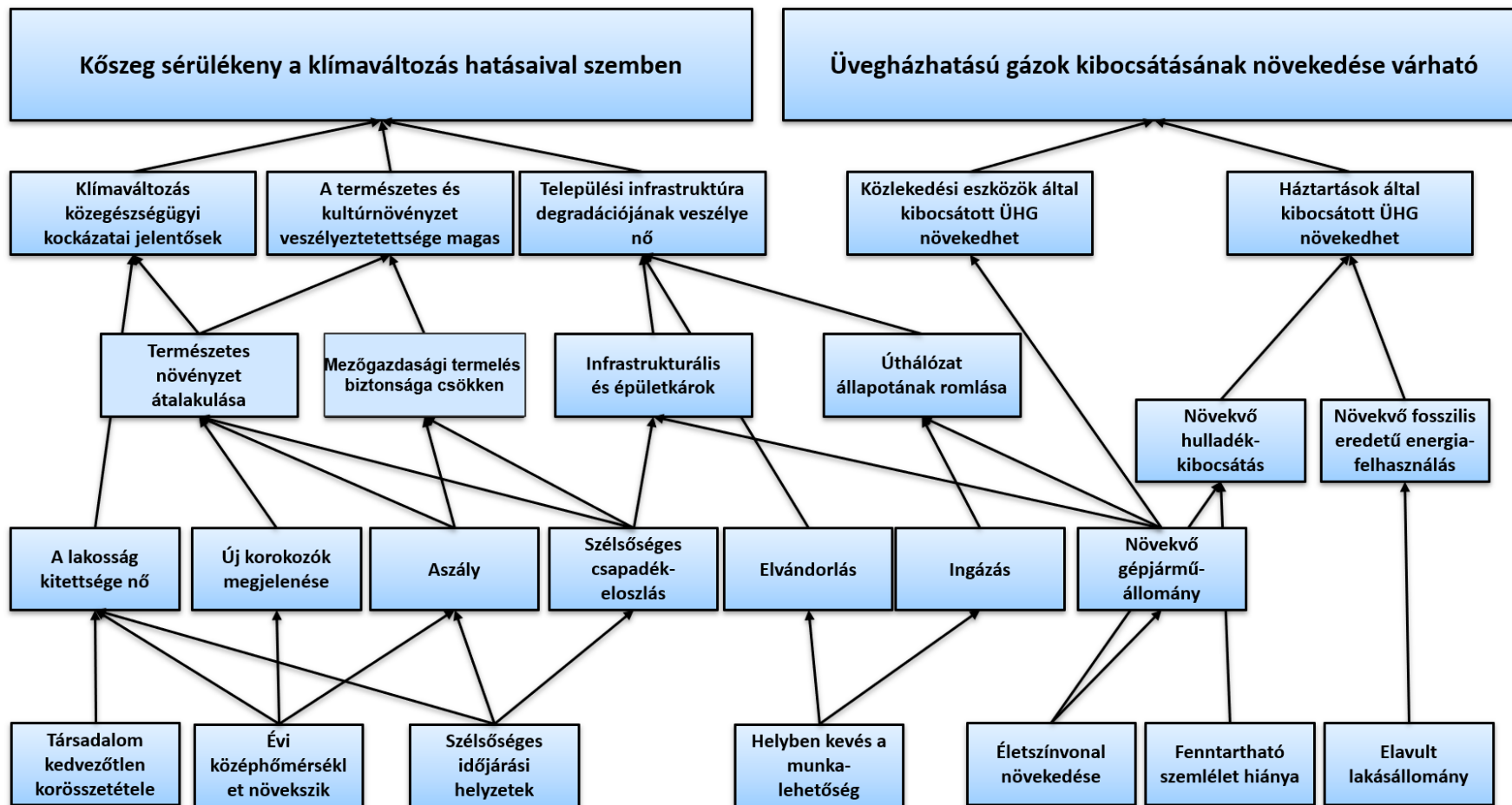
4.6 Közlekedés, szállítás

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - az igényekhez illeszkedő, megfelelő követési idővel jellemezhető helyközi buszközlekedés, - innovációra nyitott tömegközlekedési társaság (GYSEV), - magas színvonalú osztrák közlekedési hálózat közelsége, - a városban és térségében jelentős közlekedésfejlesztési projektek indultak el – a közlekedés és tömegközlekedés fejlesztése hangsúlyosan jelenik meg a város fejlesztési elképzeléseiben (kerékpárbarát fejlesztések, 87-es elkerülő, intermodális csomópont), - a kerékpáros élet civil háttere erős (Kőszegi Kerékpáros Egyesület, Kőszegi Triatlon és Úszóklub); 	<ul style="list-style-type: none"> - egy főre eső személy-gépkocsik száma meghaladja az országos értéket, - rossz minőségű utak és járdák, - nincs helyi tömegközlekedés, - kerékpáros közlekedés feltételei nem elegendőek, - intermodalitások összehangolása (különböző közlekedési módok nincsenek összehangolva), - a határon átmenő közösségi közlekedési lehetőség kevés (közlekedési végállomás-helyzet), - növekvő gépjárműszámot lassan követi a parkolási kapacitásbővítés;
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - a kerékpárutak és kerékpáros kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése mind turisztikai, mind hivatásforgalmi céllal, - gyalogos közlekedés feltételeinek javítása (gyalogátkelőhelyek, járdák létesítése, karbantartása), - útburkolatok felújítása, - közterületi zöldfelületek bővítése, - gépkocsimentes közlekedést szabályozó döntések (behajtások, övezetek, parkolási rendszer, pozitív diszkrimináció); 	<ul style="list-style-type: none"> - a lakosságszám növekedésével és gazdasági fejlődéssel még több autó jelenik meg a településen, - a foglalkoztatottak jelentős része ingázik, - rossz minőségű burkolatok, utak miatti balesetveszély, a lakosság komfortérzetének csökkenése, - tömegközlekedés fenntartásának költségei.

4.7 Turizmus

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none">- számos országosan ismert turisztikai célponttal rendelkezik a város,- kevésbé sérülékeny turisztikai kínálat is van,- a város turisztikai koncepciójában épít a természeti értékekre és értékként kezeli a klimatikus adottságokat,- a természetjárás erős ága a helyi turizmusnak (aktív- és ökoturizmus),- klimatikus gyógyhely adottságok;	<ul style="list-style-type: none">- gyenge vállalkozói aktivitás,- magasabb szintű vendéglátóhelyek, szolgáltatások hiánya,- lakossági környezettudatossági szintje alacsony (pl. fűtés), ami negatív benyomást kelthet a vendégekben;
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none">- a szelíd és ökoturizmus fejlesztése,- programlehetőségek,- rekreációs céllal hasznosítható területek alakítása, fejlesztése,- férőhelyek növelése, biztosított legyen elegendő befogadó kapacitás az érdeklődők számára,- klimatikus gyógyhellyé fejlesztés (lehetőségei/adottságai rendelkezésre állnak);	<ul style="list-style-type: none">- a turizmus átgondolatlan fejlesztése miatt a természeti értékek állapota rosszabbá válhat.

5 Problémafa



6 Városi klímavédelmi jövőkép

„Kőszeg, mint nagy múltú történelmi város, 2030-ra a mitigációs, adaptációs és szemléletformálási intézkedések megvalósításával felkészül a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira, a táji, természeti és kulturális örökségét őrző épített környezeti értékeit óvja, megújítja, egészséges, klímabarát és vonzó környezetet biztosít a helyi lakosok és az idelátogatók számára. Az értékmegőrzésen alapuló, egészség- és klímatudatos város megteremtése a fenntartható fejlődés jegyében valósul meg. Kőszeg város kiemelt célja, hogy klimatikus gyógyhellyé válhasson.”

7 Klímastratégiai célrendszer

Az alábbiakban részletezett számszerű dekarbonizációs célok mindegyike a 3.2. fejezetben bemutatott üvegházhatású gázok kibocsátási és elnyelési leltárjának összeállítása során alkalmazott számítási módszertanon alapul. Ebből következik, hogy azok teljesülésének értékelésére is kizárólag ugyanazon módszertan alapján ismételt elvégzett üvegházhatású gáz kibocsátási és elnyelési leltár összeállítás alapján nyílik lehetőség. Az említett módszertani háttér alapján Kőszeg város a következő évtizedekre vonatkozóan az alábbi üvegházhatású gáz kibocsátás mérséklési célokat tűzi ki.

10. táblázat Kőszeg város számszerű dekarbonizációs célkitűzései

Bázisév (2018)	2030	2050
<i>kibocsátott ÜHG mennyisége (t/év CO2 egyenérték)</i>		
42 035,27	30 071,14	24 502,55
<i>csökkenés mértéke bázisévhez képest (%)</i>		
	28%	42%

7.1 Városi dekarbonizációs és mitigációs célkitűzés

A mitigációs potenciál számítás eredményei alapján a legnagyobb mértékű kibocsátás csökkenést az épületek energetikai korszerűsítése, valamint a motorizált közlekedés visszaszorítása révén lehet elérni.

A közlekedési eredetű üvegházhatású gáz kibocsátás esetében hangsúlyozni kell, hogy Kőszeg csak a saját lakosaihoz, intézményeihez, vállalkozásaihoz köthető kibocsátások mérséklésére lehet képes hatás gyakorolni, a település ÜHG-leltárában meghatározó szerepet betöltő tranzitforgalomból származó kibocsátások alakulását nem áll módjában befolyásolni. A közlekedési eredetű kibocsátásokra vonatkozó célszám meghatározása során nem lehetett abból kiindulni, hogy a jelenleg személygépkocsival megtett utazások a jövőben tömegesen kiválthatók lennének a közösségi közlekedésre, illetve kerékpáros forgalomra való áttéréssel.

Kőszeg városa elkötelezett az éghajlatváltozás mérséklése mellett, ennek megfelelően a rendelkezésére álló eszközökkel mindent megtesz a település üvegházhatású gáz kibocsátásának csökkenése, a szén-dioxid elnyelő kapacitás növelése érdekében. A dekarbonizációs célok kijelölése során figyelembe kell venni a település teherbíróképességét, az itt élők és itt működő vállalkozások megélhetéséhez, fennmaradásához fűződő érdekeket is. Mindamelllett a végső cél természetesen nem

lehet más, mint a kibocsátások egyértelmű és nagyarányú visszafogása a következő évtizedekben. **A fenti megfontolások alapján Kőszeg városa 2030-ra a 2015-ös bázisérték 28%-ának, míg 2050-re annak 42%-ának megfelelő mennyiségű üvegházhatású gáz kibocsátásának megtakarítását tűzi ki célul.**

A fenti vállalások elfedik azt a nyilvánvaló ténytet, hogy az egyes ágazatok, illetve társadalmi, gazdasági, intézményi csoportok eltérő mértékben és eltérő időszakokban képesek hatékonyan hozzájárulni a kibocsátás csökkentési célok eléréséhez.

A közlekedési eredetű kibocsátások nagyarányú mérséklése minden bizonnyal nem a közlekedési-szállítási igények csökkenése, hanem inkább a közlekedés majdani elektrifikációja érhető révén el. Annak széleskörű elterjedése a jelenlegi prognózisok szerint ugyanakkor csak néhány évtized múlva várható, így Kőszeg 2030-ra vonatkozó dekarbonizációs céljának elérésben a közlekedési eredetű kibocsátások mérséklése alárendelt szerephez juthat csak, ellentétben a 2050-re vonatkozóval, amelyben viszont meghatározó jelentőségű kell, hogy legyen.

A következő évtizedben, 2030-ig leginkább a megújulóenergia-felhasználásra irányuló beruházási elemeket is magukban foglaló épületenergetikai korszerűsítésektől várható Kőszegen az üvegházhatású gázok legnagyobb arányú csökkenése. A közintézmények az elmúlt években jó példával jártak elől, ugyanakkor még számos olyan középület található a településen, amelyek épületenergetikai korszerűsítése várat magára, a lakosság ilyen irányú beruházásai – részben forráshiány, részben érdeklődés hiányában – pedig egyáltalán nem voltak tömegesen elterjednek tekinthetők az elmúlt években. Az épületállomány felújítása, különösen, amennyiben megújulóenergia-felhasználásra irányuló technológiák beépítésével együtt történik, rövid idő alatt nagymennyiségű üvegházhatású gáz kibocsátás mérséklését eredményezik.

A fentiek alapján a település üvegházhatású gázok kibocsátásának belső szerkezetére vonatkozóan Kőszeg városa az alábbi fő célokat tűzi ki.

M-1 Célkitűzés: Épületek üzemeltetéséből származó ÜHG-kibocsátás csökkentése 2018-hoz képest 2030-ig legalább 25%-kal, 2050-ig legalább 35%-kal.

M-2 Célkitűzés: Közlekedésből, szállításból származó ÜHG-kibocsátás csökkentése 2018-hoz képest 2030-ig legalább 10%-kal, 2050-ig legalább 40%-kal.

7.2 Adaptációs és felkészülési célkitűzések

Az adaptációs célok kijelölése a stratégia 5. fejezetét képező problémafa alapján történt. Ennek megfelelően Kőszeg klímastratégiája a következő átfogó adaptációs célt határozza meg: „**A különböző sérülékeny települési hatásvisezők és ágazatok klímaváltozási hatásokkal szembeni alkalmazkodóképességének erősítése**”. E cél elérése érdekében a stratégia az alábbi általános adaptációs célkitűzéseket tűzi ki a 2030-ig tartó időszakra.

A-1 Célkitűzés: Az éghajlatváltozás következtében gyakoribbá váló nyári hőhullámok egészségkárosító hatásainak a kivédése

Az éghajlatváltozás jellemzői közül a szélsőségesen meleg nyári időszakok, az ún. hőhullámok számának és intenzitásának növekedése közvetlenül befolyásolja az emberek életminőségét, egészségi állapotát, szélsőséges esetekben életét. A különböző klímamodellek eredményei ugyanakkor – más paraméterekkel ellentétben – egyeznek abban, hogy az ilyen extrém meleg időszakoknak a gyakorisága

várhatóan tovább nő a következő évtizedekben, a XXI. század végén akár egy hónappal is hosszabbak lehetnek a nyári kánikulák, mint egy évszázaddal korábban, a XX. század végén. A hőhullámok károsító hatásai mindenekelőtt az idősek, csecsemők és krónikus betegek esetében jelentkeznek. Ennek megfelelően a cél elérése érdekében Kőszeg klímastratégiája az egészségmegőrzésre, valamint az idősek és krónikus betegségekben szenvedők hatékony ellátására helyezi a hangsúlyt

A-2 Célkitűzés: A klímaváltozás kockázatainak mérséklése településtervezési és szervezési eszközökkel

A klímaváltozás által előidézett fokozódó közegészségügyi kockázatok mindenekelőtt a nyári hőhullámok gyakoriságának és intenzitásának várható növekedésére és az évi középhőmérsékletek emelkedő tendenciája miatt megjelenő, illetve elszaporodó kórokozókra vezethetők vissza. Kőszeg az ilyen irányú kockázatok tekintve, országos összehasonlításban aránylag kedvező helyzetben van, ugyanakkor az itt élők életkilátásainak és minőségének javítása érdekében még számos eszköz áll a településvezetés és a lakosság rendelkezésére a jelentkező kockázatok további mérséklésére. Ezek között két fejlesztési irány a meghatározó, egyrészt a mikroklíma kiegyenlítésében kulcsszerepet játszó zöldfelületek bővítését célzó településtervezési gyakorlat folytatása, másrészt a megelőzésben döntő jelentőségű egészségügyi és szociális intézményrendszer felkészítése a veszélyeztetett lakosságcsoportok fokozott figyelemmel kísérésére hőhullámok idején.

A-3 Célkitűzés: A település közigazgatási területén található védett területek és természetközeli élőhelyek állapota 2030-ra ne romoljon a 2017-es szinthez képest

A közigazgatási területén fekvő, természetvédelmi oltalom alatt álló és természetközeli területek mindegyike nagymértékben függ a terület vízellátottságától. A klíma modellek eredményei által előrevetített szárazodó tendencia komolyan veszélyezteti ezeket az élőhelyeket a fennmaradását. Célunk, hogy a természetvédelmi kezelési tervek maradéktalan betartásának, és a vízvisszatartás érvényesítésének ösztönzése, továbbá a védelemmel érintett területek esetleges bővítése révén elérjük, hogy a következő évtizedekben is legalább jelenlegi állapotukban fennmaradjanak.

7.3 Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések

Átfogó szemléletformálási célként a stratégia a következőket fogalmazza meg: „**A klímaváltozás hatásaira való felkészülést és alkalmazkodást szolgáló egyéni és közösségi cselekvési lehetőségek megismerését biztosító feltételek megteremtése**”. Érdemes leszögezni, hogy a klímastratégiában rögzített célok és intézkedések szinte kivétel nélkül magukban foglalnak szemléletformálási elemet is, még akkor is, ha azok elsődlegesen infrastrukturális beruházásra irányulnak. Ebből következően az alábbi célok nem különíthetők el élesen a mitigációs és adaptációs céloktól, inkább azok kiegészítőinek, az ott megfogalmazott fejlesztési irányok megvalósítását szolgáló fő beavatkozási irányoknak tekinthetők.

SZ-1 Célkitűzés: A lakosság éghajlatváltozással kapcsolatos ismeretei bővüljenek, az éghajlatváltozás megelőzését és ahhoz való alkalmazkodást szolgáló cselekvési lehetőségek széles körben ismertté váljanak 2030-ig

Egy település klímaváltozás mérsékléséhez való hozzájárulásának eredményességében kulcsszerep jut a lakosoknak, hiszen a lakosok életvitele, fogyasztási szokásai döntően befolyásolják a település területéről légkörbe jutó üvegházhatású gázok mennyiségét. Ugyanígy a várható változásokhoz való alkalmazkodásban, mindenekelőtt azokban, amelyek az egészség veszélyeztetésének formájában

jelentkeznek is alapvető jelentőséggel bír, hogy a lakosok tudják-e pontosan, hogy „mit kell tenniük” a kritikus időszakokban és helyzetekben. Éppen ezért a lakosság szemléletformálása alapvető jelentőséggel bír a klímaváltozással kapcsolatos feladatok között.

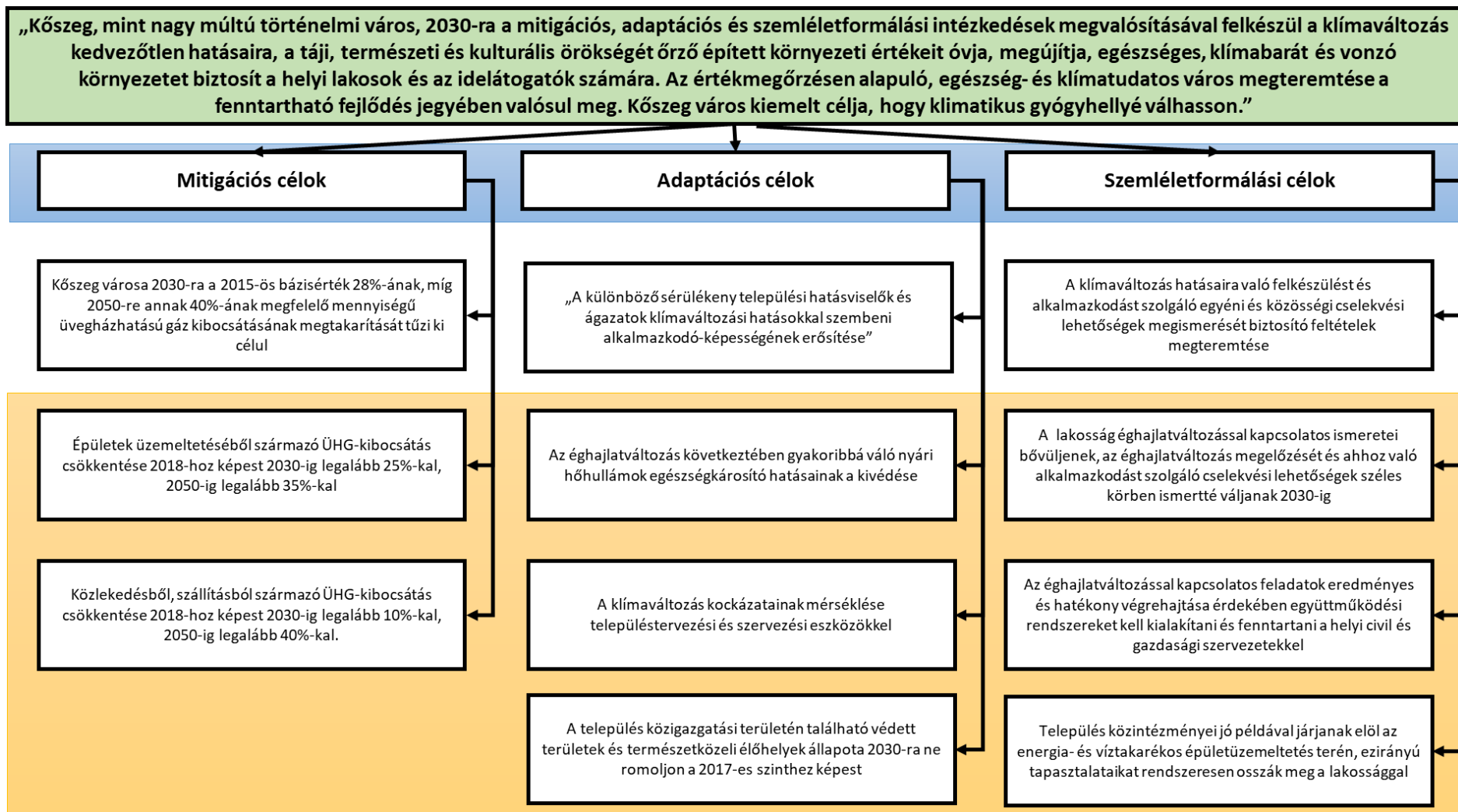
SZ-2 Célkitűzés: Az éghajlatváltozással kapcsolatos feladatok eredményes és hatékony végrehajtása érdekében együttműködési rendszereket kell kialakítani és fenntartani a helyi civil és gazdasági szervezetekkel

Az éghajlatváltozás mérséklése, az ahhoz való sikeres alkalmazkodás csak széleskörű összefogással érhető el, önmagában az önkormányzat, vagy bármely más szervezet képtelen erre. A civil és gazdasági szervezetekkel kialakítandó együttműködési formák, rendszerek kialakítása az emberi erőforrások, pénzforrások bevonásán túlmenően azáltal is elősegíti a Kőszeg előtt álló klímavonatkozású feladatok elvégzését, hogy szükségszerűen szemléletformálási hatással is jár az érintett szervezetek döntéshozói és munkavállalói körében és ezáltal növeli az érintettek motivációját életvitelük, fogyasztási, beruházási szokásaik klímabarát átalakítása iránt.

SZ-3 Célkitűzés: Település közintézményei jó példával járjanak elől az energia- és víztakarékos épületüzemeltetés terén, ezirányú tapasztalataikat rendszeresen osszák meg a lakossággal

Kőszeg Önkormányzata az elmúlt években számos klímavédelmi szempontból előremutató fejlesztést hajtott végre, amelyek az önkormányzati intézmények gazdálkodására gyakorolt kedvező hatásuk mellett egyben szemléletformálási jelentőséggel is bírnak. Cél, hogy az Önkormányzat a jövőben is proaktív szerepet vállaljon a környezet- és klímabarát beruházások végzésében, és azok eredményeit hatékonyan kommunikálja a lakosság felé.

7.4 Célrendszeri ábra



8 Beavatkozási területek azonosítása és intézkedési javaslatok

8.1 Mitigációs beavatkozási lehetőségek

Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása			IM-1
<p>A gyalogos közlekedés inkább a rövidebb távú közlekedési igények kielégítésében játszhat szerepet, nem szabad ugyanakkor elhanyagolni jelentőségét, hiszen a gyaloglás élénkülése a környezeti hasznok mellett kedvező közegészségügyi hatásokkal is jár, továbbá a jó minőségű járdák hozzájárulnak a rendezett utcakép kialakulásához. Éppen ezért a klímastratégia önálló intézkedés keretében tárgyalja gyalogos közlekedés feltételeinek javítását, amelyet a járdák – vízáteresztő – burkolattal való ellátása, a gyalogos átkelőhelyek számának növelése, és jól látható felfestése révén céloz meg elérni. A motoros közlekedéstől leválasztott gyalogos és kerékpáros közlekedés, „rövidítő útvonalak” kijelölése, kiépítése (gyalogátkelőhely, közvilágítás, szintkülönbség).</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-2		Sz-1
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.		
Célcsoport	Lakosság		
Finanszírozási igény	5-10 millió Ft/év		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai, hazai és uniós pályázati források		

A forgalomnövekedés enyhítése, várostervezési és forgalomtechnikai eszközökkel			IM-2
<p>A közlekedési és szállítási igények mérséklése az üvegházhatású gázok kibocsátásának egyik leghatékonyabb módja. Az intézkedés a következő elemeket foglalja magában: a szállítási igények csökkentését célzó várostervezési gyakorlat értelmében a városszéli ipari és kereskedelmi területek fejlesztése és fenntartása oly módon, hogy azok alkalmasak legyenek a jelenleg lakóövezetekben működő gazdasági vállalkozások fogadására, továbbá elhelyezkedésüknél fogva gyorsan, a város belterületét nem érintve megközelíthetők legyenek a települést övező országos jelentőségű főutakról; az egyéni motorizált közlekedés volumenének mérséklése érdekében korszerű forgalomcsillapítási eszközök alkalmazása (egyirányúsítás, utcák és járdák egyszintű kialakítása, síkánok stb.) a lakossági egyeztetések eredményeinek figyelembevételével.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-2		Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata		
Célcsoport	Lakosság, ipari és logisztikai parkok üzemeltetői, szállítmányozók, termelő vállalkozások		
Finanszírozási igény	5-200 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források		

Energiahatékonysági beruházások, megújuló energiaforrások használata, középületek hőtechnikai tulajdonságainak javítása			IM-3
<p>Az intézkedés a kőszegi önkormányzati és az állami fenntartású épületek energetikai korszerűsítését (hőszigetelését, nyílászáró cseréjét, gépészeti korszerűsítését), megújulóenergia-felhasználásuk bővítését foglalja magában, az elmúlt években elvégzett ilyen jellegű beruházások tapasztalataira építve. A fejlesztések megvalósítása során fokozott figyelmet célszerű fordítani a napelemek (PV) és napkollektorok alkalmazására, továbbá ezen eredményekről lakossági tájékoztató anyagok összeállítására.</p> <p>A városháza energiahatékonysági fejlesztése 2020-ban közbeszerzési szakaszban van. A városháza műemléképületének energetikai korszerűsítése 2021-ben várható. A korszerűsítés magában foglalja az alábbi elemeket:</p> <ul style="list-style-type: none"> - napelemek telepítése - hőszivattyú és fűtéskorszerűsítés - szigetelés (födém és tűzfal) 			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja M-1	Adaptációs célkitűzés kódja A-1, A-2	Szemléletformálási célkitűzés kódja Sz-3
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata		
Célcsoport	Településen működő önkormányzati és állami fenntartású intézmények		
Finanszírozási igény	2000-3000 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források		

Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése			IM-4
<p>Kőszegi Intermodális Csomópont kiépítése a Kőszeg-Szombathely vasúti összeköttetés fejlesztésével összhangban. A fejlesztés elkezdődött, tervezési stádiumban van, melynek része 2 db hibrid meghajtású midibusz beszerzése és üzembe helyezése a közösségi közlekedés biztosítására.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja M-2	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata – NIF Zrt.; GYSEV Zrt.		
Célcsoport	lakosság, városba látogató turisták		
Finanszírozási igény	3000 - 5000 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település község saját forrásai, hazai és uniós pályázati források		

Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése az igénybevétel növelése céljából			IM-5
<p>A város kerékpárutak kiépítését, kerékpáros tárolók létesítését, illetve korszerű járművek beszerzését és a parkolási lehetőségek fejlesztését tervezi.</p> <p>Az utóbbi évek fejlesztései nyomán a városban összesen 3000 m, a kerékpáros közlekedést szolgáló útszakasz készült el. 2020-ban további 2100 méter kerékpárforgalmi létesítmény épül ki.</p> <p>Minden városi fejlesztés kidolgozása, tervezése a kerékpáros közlekedés szempontjainak figyelembevételével történik.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-1	A-2	Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata		
Célcsoport	Lakosság, turisták		
Finanszírozási igény	20-200 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források		

Alternatív, környezetbarát motorizált közlekedési, szállítási módok használatának ösztönzése, közúti elektrifikáció			IM-6
<p>A jelenlegi flotta teljes egészét elektromos meghajtású járművekre cserélése</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-2	A-2	Sz-1
Határidő/időtáv:	2050		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata és intézményei, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.		
Célcsoport	Település önkormányzata és a lakosság		
Finanszírozási igény	200 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források		

Elektromos töltőállomás létesítésének ösztönzése személygépkocsik részére			IM-7
<p>Az alacsony üvegházhatású kibocsátással járó egyéni közlekedés elérésének egyik lehetséges és ígéretes módja az elektromos meghajtású személygépkocsik térhódítása. Kőszeg e folyamat ösztönzése érdekében elektromos töltőállomás létesítését tervezi a település későbbiekben kijelölendő, frekvenciált pontján pl.: Piac, Vár mögötti parkoló, Pályaudvar, Turisztikai attrakciók</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-2	A-2	Sz-1
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata		
Célcsoport	Település önkormányzata és a lakosság		
Finanszírozási igény	2-20 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források		

Háztartási vegyes szilárd hulladék fűtőanyagként való hasznosításának háttérbe szorítása és a zöldhulladék hasznosítás és szállítás elősegítése			IM-8
<p>A települési szilárd vegyes hulladék tüzelőanyagként való hasznosítása – jórészt anyagi okokra visszavezethetően – az elmúlt évtizedben egyre inkább újra elterjedt a városban. E folyamat mindenekelőtt levegőszennyezési problémaként jelentkezik, ugyanakkor klímavédelmi vonatkozással is bír, hiszen e bizonytalan összetételű tüzelőanyag fűtőértéke általában elmarad a korábban széles körben felhasznált jó minőségű tűzifaétól, illetve földgázétól, így egységnyi hő előállításához nagyobb mennyiséget kell elégetni belőle, ami összességében nagyobb mértékű üvegházhatású gáz kibocsátást is eredményez. Az intézkedés ennek megfelelően az elégetett hulladékfajták újrahasználatára, illetve újrahasznosítására irányuló szemléletformálási akciók megvalósítását foglalja magában.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-2	Sz-1
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata		
Célcsoport	Lakosság		
Finanszírozási igény	0-5 millió Ft/év		
Lehetséges forrás	Település község saját forrásai, hazai és uniós pályázati források		

Szelíd turizmus (gyalogos, kerékpáros, lovas) feltételeinek fejlesztése			IM-9
<p>Kőszeg földrajzi fekvésénél fogva kiváló célpontja a szelíd turizmusnak. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése érdekében ugyanakkor fokozott hangsúlyt kell helyezni arra, hogy a településre érkező látogatók minél rövidebb utat tegyenek meg személygépkocsival. A közösségi közlekedés fejlesztése ezt a célt nagyban támogatja.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-2		Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata együttműködve civil szervezetekkel		
Célcsoport	Lakosság, városba látogató turisták		
Finanszírozási igény	2-100 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település község saját forrásai, hazai és uniós pályázati források		

8.2 Adaptációs intézkedési javaslatok

Települési hőségriadó terv kidolgozása			IA-1
<p>A különböző klímamodellek eredményei sok tekintetben eltérő éghajlati viszonyokat prognosztizálnak a következő évtizedekre, kivétel nélkül egyeznek azonban abban, hogy az éghajlati szélsőségek, köztük különösen a nyári hőhullámok gyakorisága és intenzitása emelkedni fog az évszázad közepén és második felében. A nyári hőhullámokhoz való alkalmazkodás szintje tehát a jövőben egyre jobban befolyásolja majd a lakosság életminőségét, egészségi állapotát. A hőhullámokhoz való sikeres alkalmazkodás kulcsa a tervszerűség és szervezettség, e két kritériumnak egyidejűleg a széles körű egyeztetésen alapuló települési hőségriadó terv kidolgozása képes megfelelni, az intézkedés ennek megfelelően a községi hőségriadó terv kialakítására irányul.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1, A-2	Sz-1, Sz-2, Sz-3
Határidő/időtáv:	2022		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata		
Célcsoport	Lakosság		
Finanszírozási igény	0,5 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai		

Allergén növények elterjedésének monitorozása			IA-2
<p>Az allergén növények elterjedésének monitorozása közegészségügyi célokat szolgál, annak éghajlatváltozási jelentőségét az adja, hogy a következő évtizedekre jelzett éghajlati adottságok várhatóan egyre kedvezőbb feltételeket teremtenek majd a már jelenleg is megtalálható allergén növények további terjedéséhez, de egyben új allergének megtelepedését is előidézheti. Az intézkedés magában foglalja a közterületeken, illetve a bolygatott, művelés alatt nem álló területeken az allergén növények (mindenekelőtt parlagfű) jelenlétének vizsgálatát, amennyiben jelen vannak ilyen növények, azok irtását, illetve az érintett ingatlanok tulajdonosainak értesítését az irtásra vonatkozó jogszabályi kötelezettségről.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-2, A-3	Sz-1
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.		
Célcsoport	Ingatlantulajdonosok, lakosság		
Finanszírozási igény	2 millió Ft/év		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai		

Helyi egészségvédelmi szűrőprogramok meghirdetése és megszervezése a szív- és érrendszeri megbetegedések időben történő felderítése érdekében			IA-3
<p>Az egyre gyakoribbá és intenzívebbé váló nyári hőhullámok egészségkárosító hatásának az idősek és csecsemők, valamint kisgyermek mellett a szív- és érrendszeri betegségben szenvedők vannak leginkább kitéve. A megfelelő óvintézkedések megtételének alapfeltételei közé tartozik, hogy az érintettek tisztában legyenek betegségükkel, és tudják, hogy mire kell fokozottan odafigyelniük a kánikulai napokon, a gyakorlatban azonban ez nem feltétlenül érvényesül. Az intézkedés a szív-és érrendszeri betegségben szenvedők szűrését célzó helyi közegészségügyi program megalkotását foglalja magában az érintett egészségügyi szervekkel történő együttműködésben.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1, A-3	Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Helyi egészségügyi szolgáltatók		
Célcsoport	Lakosság		
Finanszírozási igény	5-20 millió év/év		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai, hazai források		

Önkormányzati energiagazdálkodási adatbázis létrehozása			IA-4
<p>Az energiagazdálkodási rendszer kialakításának célja, hogy jól követhetővé, összehasonlíthatóvá és értékelhetővé váljon az egyes intézmények energiafogyasztása. Az előre, rendszeresen összegyűjtött adatok nagyban megkönnyítik az energetikai pályázatok tervezését, megírását, az auditok elvégzését. Hosszú távú cél lenne a település közintézményeinek energiastatisztikájának egy adatbázisban történő vezetése, de mindenképpen javasolt, hogy legalább az önkormányzat kezelésében lévő épületek jelenjenek meg az adatbázisban.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-1	A-2	Sz-2, Sz-3
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.		
Célcsoport	Településen működő önkormányzati intézmények		
Finanszírozási igény	0 - 5 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai		

Zöld közbeszerzés kialakítása és alkalmazása		IA-5	
<p>Lehetőség szerint a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok érvényesítése a közbeszerzési eljárások során. Az Európai Unió irányelveinek megfelelően a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény is lehetőséget ad erre. A törvény emellett a 198.§-a (1) bekezdésének 10. pontjában felhatalmazást tartalmaz a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg a zöld közbeszerzések pontos feltételeit és a kötelezettek körét.</p> <p>A zöld közbeszerzés szakít azzal a megközelítéssel, miszerint a legolcsóbb ajánlat az elfogadandó. A zöld szempontok kiemelt szerepet kapnak a kiválasztási kritériumok között. Az egyszeri beszerzési ár mellett az életciklus költség-szemlélet segít a közép- és hosszú távú kiadások valós felmérésében. A zöld szempontok megjelenhetnek a pályázati kiírás több részében. Szerepelhetnek az alkalmassági követelmények, a műszaki leírás, vagy a szerződéses feltételek között, illetve beépíthetők a bírálati szempontok közé is. Így a legolcsóbb helyett a gazdasági és környezetvédelmi szempontból egyaránt legjobb, azaz az ún. „összességében legelőnyösebb” ajánlat kerül elfogadásra.</p> <p>A piacbefolyásoló hatása mellett a zöld közbeszerzés alkalmazásával az önkormányzatok hatékonyan használják az energiát, csökkentik a szén-dioxid- és egyéb károsanyag-kibocsátást, segítik megőrizni a természeti erőforrásokat. A zöld közbeszerzéssel emellett az adott intézmény sok esetben pénzt is megtakarít! Különösen igaz ez az energia-hatékony közbeszerzésekre, amelyeket leginkább a közlekedés, a közvilágítás, az építési beruházások és egyes árubeszerzések területén érdemes alkalmazni.</p> <p>Zöld beszerzésnek számíthat pl.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legjobb energiaosztályba tartozó termékek vásárlása, azon termékek esetén, amelyek rendelkeznek energiacímkével (hűtőgép, klímaberendezés, gépjárművek, abroncsok); - épületek felújításakor a hatályos nemzeti követelményszint meghaladása; - újrahasznosított papír vásárlása fehérített papír helyett stb. 			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-1, M-2	A-1, A-2, A-3	Sz-2, Sz-3
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata		
Célcsoport	KBT hatálya alá tartozó szervezetek		
Finanszírozási igény	0 - 5 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai		

Csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése a hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék okozta elöntések megelőzése érdekében			IA-6
Az intézkedés magába foglalja a csapadékvíz-hálózat felülvizsgálatát a rendkívüli csapadékeseményekre való felkészülés céljából, szükség szerinti annak átépítését, valamint karbantartását a tervezés során kritikusnak minősített települési szakaszokon.			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-2	
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata		
Célcsoport	Lakosság		
Finanszírozási igény	Tervezés 10 millió, kivitelezés évi 20-50 millió Ft.		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források		

Közterületek árnyékolása fatelepítéssel, közterületi fák gondozása			IA-7
A fák olyan komplex ökológiai szolgáltatásokat nyújtanak, melyek sokat segítenek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban, mind a hőhullámok, mind az intenzív csapadékok kezelése terén. Az intézkedés célja az, hogy a már meglévő faállomány fenntartása mellett legalább 100 facsemete kerüljön kiültetésre. A fajták kiválasztásánál és az ültetés során ajánlatos figyelembe venni a Magyar Díszkertészek Szövetsége által kiadott „Közterületi sorfák” c. kiadvány javaslatait.			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1, A-2	Sz-1
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.		
Célcsoport	Lakosság, turisták		
Finanszírozási igény	3 – 5 millió Ft/év		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források		

Ivóutak, párapuk üzemeltetése nyári hóhullámok idején a település frekventált pontjain			IA-8
<p>A vízfelületek, és különösen a szökőkutak és párapuk előnyösen változtatják meg a helyi mikroklímát, különösen a nyári időszakban van nagy jelentőségük.</p> <p>A további köztér-felújítások során javasolt újabb szökőkutak, de legalább csobogók, egyéb vízfelületek kialakítása.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1, A-2	Sz-1
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft. + vendéglátóhelyek, szolgáltatók		
Célcsoport	Lakosság, turisták		
Finanszírozási igény	1-2 millió Ft/év		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai		

Épületek nyári hővédelmének javítása			IA-9
<p>Az árnyékolásra egyrészt az egyes intézmények (különösen a sérülékeny társadalmi csoportokat ellátó intézmények) kitett, déli, esetleg déli és nyugati homlokzatai esetében van szükség. Kedvező esetben megfelelő méretű, lehetőleg lombhullató fák ellátják ezt a feladatot, amennyiben nem, legalább a nyílászárók (elsősorban külső) árnyékolásáról gondoskodni szükséges.</p> <p>Nyílászárók árnyékolása redőnnyel javasolt az egészségügyi és óvodai nevelési intézményekben.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-1	A-1, A-2	Sz-1, Sz-3
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Település önkormányzata		
Célcsoport	Település önkormányzata és a lakosság		
Finanszírozási igény	2-50 millió Ft		
Lehetséges forrás	Közintézmény fenntartók saját forrásai, hazai és uniós pályázati források		

Önkéntes tűzoltóegyesület működésének fenntartása, működési körülményeinek javítása			IA-10
<p>Az éghajlatváltozás miatt gyakoribbá váló viharok, továbbá az aszályos időszakok hosszának és intenzitásának növekedésére visszavezethetően várhatóan szintén sűrűbben előforduló vegetációtüzek egyre több kihívást jelentenek majd a következő évtizedekben a hivatásos mellett az önkéntes tűzoltók részére is. Éppen ezért a kőszegi Önkéntes Tűzoltóegyesület tevékenységének fenntartása a változó éghajlati feltételekre is tekintettel kiemelkedő jelentőséggel bír. Az intézkedés az egyesület működésének folyamatos fenntartása mellett annak eszköz- és gépjárműállományának karbantartására, korszerűsítésére, szükség esetén bővítésére is kiterjed.</p> <p>A 150 éves önkéntes tűzoltóság 2019-ben – városi fejlesztés nyomán – új laktanyába költözött</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-2	
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata és Katasztrófavédelem		
Célcsoport	Önkéntes tűzoltóság, lakosság		
Finanszírozási igény	5-100 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település község saját forrásai, hazai és uniós pályázati források		

Éghajlatváltozás által veszélyeztetett helyi építészeti értékek állapotának megóvása a változó éghajlati adottságok között			IA-11
<p>Éghajlatváltozás által veszélyeztetett helyi építészeti értékek állapotának megóvása a változó éghajlati adottságok között, pl.: a természeti örökségek tekintetében jó példa: GesztenyeKék Természetbarát Egyesület gondozza a 800 éves gesztenyefát</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
	M-1	A-3	
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft. és civil szervezetek		
Célcsoport	Lakosság, városba látogató turisták		
Finanszírozási igény	1-2 millió Ft/év		
Lehetséges forrás	Település város saját forrása		

8.3 Szemléletformálási intézkedési javaslatok

Egészségtudatosság fejlesztése a felnőtt lakosság körében, praxisközösség			ISZ-1
<p>Az éghajlatváltozás következtében egyre gyakoribbá váló nyári hőhullámok elsősorban az időseket, csecsemőket és a krónikus betegségekben – mindenekelőtt szív- és érrendszeri panaszokban – szenvedőket veszélyeztetik. Éppen ezért a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából is fontos, hogy egyrészt minél hosszabb távon sikerüljön megóvni a lakosok egészségét, másrészt időben fény derüljön az esetleges megbetegedésekre, harmadrészt a hőhullámokkal szemben veszélyeztetett társadalmi csoportok megfelelő tájékoztatásban részesüljenek a kánikulai időszakokban követendő helyes életviteli mintákról. Az intézkedés messzemenően épít a településen jelenleg is folyó aktív egészségmegőrzési programokra, azok fenntartása mellett célja a fentieknek megfelelően a szív-és érrendszeri betegségek megelőzése, szűrése, az érintettek – krónikus betegek és idősek – minél közvetlenebb tájékoztatása a nyári időszakban követendő életmódról.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1	Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Egészségügyi szolgáltatók		
Célcsoport	Lakosság		
Finanszírozási igény	0,5-3 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai		

Víz- és energiatakarékossági kampányok, rendezvények elősegítése			ISZ-2
<p>Az éghajlatváltozás szempontjából leginkább érintett két ágazat az energetika és a vízgazdálkodás, míg az első a folyamat előidézésében, addig utóbbi annak következményeinek elszívásában jut meghatározó szerephez. Éppen ezért a klímaváltozás mérséklésében és az ahhoz való alkalmazkodásban meghatározó jelentőséggel bír az energia- és víztakarékosság. Kőszeg klímastratégiája több intézkedés keretében is érinti e témaköröket, azok jelentőségénél fogva azonban célszerű egy komplex, lakossági célcsoportra irányuló szemléletformálási kampány keretében megismertetni az itt élőket az energia- és víztakarékosság jelentőségével és gyakorlati lehetőségeivel, amelyet több önálló rendezvény egészíthet ki.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseire:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-3	Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2025		
Felelős:	Írottkő Natúrparkért Egyesület		
Célcsoport	Lakosság		
Finanszírozási igény	1-5 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai, hazai és uniós pályázati források		

Tematikus települési környezeti és klímavédelmi információs oldal létrehozása a település hivatalos honlapján			ISZ-3
Kőszegre vonatkozó környezeti és klímavonatközás információk gyors és könnyű elérésének megteremtése érdekében az intézkedés a város hivatalos honlapján önálló környezeti és klímavédelmi tematikájú oldal létrehozására irányul, amelyről valamennyi releváns adatot tartalmazó internetes oldal elérhető. Az oldal az adatok mellett tartalmazhat a lakosok életvitelére vonatkozó gyakorlati tájékoztató dokumentumokat, tudományos ismeretterjesztő cikkeket, internetes vetélkedőket stb.			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1, A-2, A-3	Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2021		
Felelős:	Kőszeg Város Önkormányzata		
Célcsoport	Lakosság		
Finanszírozási igény	0,5 – 1 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai, hazai és uniós pályázati források		

Helyi szolgáltató és termelő cégek, valamint civil szervezetek bevonása a klímavédelmi tevékenységekbe			ISZ-4
Az intézkedés kiterjed a civil és gazdasági szervezetekkel kialakítandó együttműködési gyakorlatok lehetőségeinek feltérképezésére, amely magában foglalja azoknak a klímavédelmi szemléletformálási szakterületeknek a felmérését, amelyek esetében az önkormányzat önállóan nem, vagy kevésbé hatékonyan tud megjelenni, mint civil és gazdasági szervezetekkel együttműködve. A gazdasági szervezetekkel való együttműködés kiterjedhet a klímavédelemmel összefüggő közösségi események (pl. faültetés) részbeni finanszírozására, tanulmányi versenyek győztesének jutalmazására, éttermek bevonása a város virágosítási programjába, Gesztenyekék Egyesület tevékenysége stb.			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-2, A-3	Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Írottkő Natúrparkért Egyesület		
Célcsoport	Gazdasági szervezetek, civil szféra		
Finanszírozási igény	1-5 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrásai		

Települési, intézményi szereplők klímatudatos szemléletének erősítése			ISZ-5
<p>A klímastratégia szemléletformálási intézkedései esősorban a lakosságra irányulnak, e célcsoport eredményes megszólításának alapfeltétele ugyanakkor az annak tagjaival közvetlen, napi kapcsolatban álló intézmények munkatársainak felvértezése a megfelelő ismeretekkel, hiszen a lakosság körében ők a véleményformálók, valamint az önkormányzati, intézményi fejlesztések adják azt a többlet motivációt, amelyet a különböző fórumokon átadva a lakossági beruházási kedv ösztönözhető. Az intézkedés különösen a pedagógusok, szociális intézményhálózatban dolgozók, önkormányzati alkalmazottak ismereteinek bővítésére terjed ki.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1	Sz-1, Sz-2, Sz-3
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Írottkő Natúrparkért Egyesület		
Célcsoport	Közintézmények munkatársai		
Finanszírozási igény	0,5-2 millió Ft		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós pályázati források		

Oktatási, szemléletformálási anyagok kidolgozása iskolák, óvodák számára			ISZ-6
<p>A szemléletformálási tevékenységeken belül önálló célcsoportot alkotnak az óvodások és általános iskolások. Az ő klímaváltozással kapcsolatos ismereteik bővítése, a hatások mérséklésére, a változásokhoz való alkalmazkodásra irányuló gyakorlati lehetőségek megismertetése a gyerekekkel nem csak a saját felnőttkori életükben kamatozódhat, hanem közvetve családjuk jelenlegi életvitelére is pozitív hatást fejthet ki. Az intézkedés elsődlegesen a klímaváltozással kapcsolatos tájékoztató anyagok kidolgozása óvodások és általános iskolások részére.</p>			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1	Sz-1
Határidő/időtáv:	2025		
Felelős:	Írottkő Natúrparkért Egyesület		
Célcsoport	Óvodások, iskolások, oktatók		
Finanszírozási igény	0-50 ezer Ft./ oktatási anyag		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források		

Klímaváltozás megelőzésével kapcsolatos ismereteket bemutató kiadvány			ISZ-7
Szórólap készítése és terjesztése a községi háztartások részére.			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1	Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2022		
Felelős:	Írottkő Natúrparkért Egyesület		
Célcsoport	Lakosság		
Finanszírozási igény	500 ezer Ft.		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források		

Lakossági klímavédelmi szemléletformálási tevékenységek megszervezése és lebonyolítása			ISZ-8
Helyi rendezvényeken a klímatudatos szemlélet fontosságát népszerűsítő foglalkozások szervezése és lebonyolítása, a város lakosságának klímaváltozással összefüggő ismereteinek bővítése			
Kapcsolódás a települési klímastratégia célkitűzéseihez:	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		A-1	Sz-1, Sz-2
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Írottkő Natúrparkért Egyesület		
Célcsoport	Település önkormányzata és a lakosság		
Finanszírozási igény	0-20 millió Ft.		
Lehetséges forrás	Település saját forrása, hazai, uniós pályázati források		

9 A megvalósítás pénzügyi és intézményi feltételei és eszközei

9.1 Intézményrendszer, partnerségi terv

Kőszeg város Klímastratégiájának végrehajtásáért elsődlegesen az Önkormányzati Hivatal a felelős. A hivatal feladatai a klímastratégia végrehajtásával kapcsolatban az alábbiakra terjednek ki:

- a klímastratégiában kijelölt intézkedések közül az Önkormányzati Hivatal hatáskörébe utaltak teljes körű végrehajtása;
- a klímastratégiában foglalt intézkedések végrehajtását szolgáló pénzügyi források, mindenekelőtt pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatok összeállítása, projektek adminisztratív lebonyolítása;
- a klímastratégia végrehajtásához szükséges egyeztetések lebonyolítása;
- a klímastratégia végrehajtásában potenciálisan részt vállalni képes civil szervezetek, gazdasági szervezetek felkutatása, együttműködések kialakítása;
- klímastratégia végrehajtásának nyomon követése.

A települési klímastratégia végrehajtása ugyanakkor a teljes kőszegi lakosság, valamint intézményi és vállalkozói kör együttműködését igényli, önmagában egyik szektor sem lehet képes a lefektetett célok maradéktalan elérésére. Az éghajlatváltozás mérséklése, az ahhoz való alkalmazkodás akkor lehet sikeres, ha minél többen elhivatottak e célok elérése érdekében, és megfelelő információk birtokában minél többen hajtanak végre célirányos fejlesztéseket, minél többen kezdenek klímabarát módon élni. Kőszeg város képviselőtestületének és Önkormányzati Hivatalának célja, hogy a település lakosságának, vállalkozói rétegének minél nagyobb hányadát képes legyen megszólítani a következő években, akár széleskörű, lakosságra irányuló, akár célzott, egy-egy társadalmi csoportnak (pl. települési önkormányzatok) szóló szemléletformálási akciók, vagy kifejezetten szakmai jellegű, szűkebb körű egyeztetések, konzultációk ösztönzése révén. Különösen az utóbbiak esetében cél a tartós partneri viszony kialakítása az éghajlatváltozással kapcsolatos témakörökben érdekelt közintézményekkel és gazdálkodó szervekkel.

9.2 Finanszírozás

A klímastratégiában foglalt feladatok végrehajtása jelentős költségigénnyel bír, annak mértékére vonatkozóan tartalmaz – hangsúlyozottan – közelítő becslést az alábbi táblázat. Az intézkedések megvalósításához szükséges összegek pontos meghatározása és azok lehetséges forrásainak megadása a tervezés jelen fázisában az alábbi okok miatt lehetetlen.

- A klímastratégia alapvetően a 2020 és 2030 közötti időszakra vonatkozik, de még hosszabb távra, 2050-ig kitekintéssel is bír, a tervezés időpontjában ugyanakkor csak a 2020-g hátralévő évekre vonatkozóan látható előre, hogy az egyes szakterületek fejlesztésére milyen nagyságú pályázati összegek állnak rendelkezésre, a klímastratégia időtávjának döntő hányada alatt elérhető támogatási rendszerekről tehát jelenleg semmilyen információ nem áll rendelkezésre.
- Az intézkedések megfogalmazása során az elsődleges cél a kívánt beavatkozási irányok azonosítása volt, és nem konkrét beruházások, akciók nevesítése. Ennek háttérében döntően a jövőbeli finanszírozási lehetőségek ismeretének említett hiánya állt, az alkalmazott fogalmazási stílus ui. az intézkedések többsége esetében többféle, eltérő forrásigényű megvalósítást tesz lehetővé. Ezen túlmenően álláspontunk szerint a pontos költségigénnyel

jellemzett, konkrét beruházások kijelölése műfaját tekintve nem egy stratégia, hanem egy az alapján összeállított cselekvési terv keretében kell, hogy megtörténjen.

- Az intézkedések döntő része nem egy konkrét objektum fejlesztésére, illetve tevékenység lebonyolítására, hanem azok egy csoportjának, típusának alakítására vonatkoznak (pl. nem egy konkrét épület, hanem általában véve az épületek energetikai korszerűsítését irányozza elő az intézkedés), így az intézkedés tényleges költsége nagy mértékben azon múlik, hogy végül – az elérhető források függvényében – milyen mennyiségben valósulnak meg a kijelölt feladatok (pl. hány darab épület korszerűsítésére kerül sor).
- A tervezett fejlesztésekről, intézkedésekről - azok pontos helyszíneire, kivitelezési jellemzőire, időpontjára vonatkozó információk hiányából fakadóan – nem készült pontos költségelemzés.

A fenti indokok alapján a klímastratégia az egyes intézkedések megvalósításának forrásigényére vonatkozóan elnagyolt – minimum és maximum értékek által behatárolt – becslést nyújt, a tényleges költségek az intézkedések megvalósításának módjától, volumenétől, időpontjától függően tág határok között alakulhatnak

11. táblázat Az intézkedések megvalósításának előzetesen becsült forrásigénye

Intézkedés címe	Indikátor neve	Tématerület	Összköltség	Finanszírozás forrása	Ütemezés
IM-1: Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása	Újonnan létesített/felújított járdák hossza	mitigáció	5-10 millió Ft/év	Település saját forrásai, hazai és uniós pályázati források	folyamatos
IM-2: A forgalomnövekedés enyhítése, várostervezési és forgalomtechnikai eszközökkel	útépítés	mitigáció	5-200 millió Ft	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források	folyamatos
IM-3: Energiahatékonysági beruházások, megújuló energiaforrások használata, középületek hőtechnikai tulajdonságainak javítása	Energiahatékonysági beruházáson átесett épületek száma	mitigáció	2000-3000 millió Ft	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források	2020-2030
IM-4: Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	Lakossági épületenergetikai tanácsadópon t megléte	mitigáció	3000 - 5000 millió Ft	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források	2020-2030
IM-5: Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése az igénybevétel növelése céljából	Kerékpáros infrastruktúra fejlesztések	mitigáció	20-200 millió Ft	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források	2020-2030
IM-6: Alternatív, környezetbarát motorizált közlekedési,	Elektromos meghajtású járművek száma	mitigáció	200 millió Ft.	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb	2020-2050

Intézkedés címe	Indikátor neve	Tématerület	Összköltség	Finanszírozás forrása	Ütemezés
szállítási módok használatának ösztönzése, közúti elektrifikáció				pályázati források	
IM-7: Elektromos töltőállomás létesítése személygépkocsi-részére	Elektromos személygépkocsi-töltőállomások száma	mitigáció	2-20 millió Ft	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források	2030
IM-8: Háztartási vegyes szilárd hulladék fűtőanyagként való hasznosításának háttérbe szorítása és a zöldhulladék hasznosítás és szállítás elősegítése	A témakörben lezajlott szemléletformálási tevékenységek száma	mitigáció	0-5 millió Ft/év	Település község saját forrásai, hazai és uniós pályázati források	folyamatos
IM-9: Szelíd turizmus (gyalogos, kerékpáros, lovas) feltételeinek fejlesztése	100 lakosra jutó vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken	mitigáció	2-100 millió Ft	Település község saját forrásai, hazai és uniós pályázati források	folyamatos
IA-1: Települési hőszigetelési terv kidolgozása	Hatályos hőszigetelési terv megléte	alkalmazkodás	0,5 millió Ft	Település saját forrásai	2022
IA-2: Allergén növények elterjedésének monitorozása	Allergén növények elterjedésének nyomon követése megoldott	alkalmazkodás	2 millió Ft/év	Település saját forrásai	2020-2030
IA-3: Helyi egészségvédelmi szűrőprogramok meghirdetése és megszervezése a szív- és érrendszeri megbetegedések időben történő felderítése érdekében	A szív- és érrendszeri megbetegedésekre irányuló működő települési szűrőprogram	alkalmazkodás	5-20 millió év/év	Település saját forrásai, hazai források	2020-2030
IA-4: Önkormányzati energiagazdálkodási adatbázis létrehozása	Önkormányzati adatbázis	alkalmazkodás	0 - 5 millió Ft	Település saját forrásai	2020-2030
IA-5: Zöld közbeszerzés kialakítása és alkalmazása	Zöld közbeszerzési eljárás darabszáma	alkalmazkodás	0 - 5 millió Ft	Település saját forrásai	2020-2030
IA-6: Csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése a hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék okozta elöntések megelőzése érdekében	Fejlesztéssel érintett csapadékvíz-elvezető-hálózat hossza	alkalmazkodás	Tervezés 10 millió, kivitelezés évi 20-50 millió Ft.	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források	2020-2030

Intézkedés címe	Indikátor neve	Tématerület	Összköltség	Finanszírozás forrása	Ütemezés
IA-7: Közterületek árnyékolása fatelelepítéssel, közterületi fák gondozása	Elültetett fák száma	alkalmazkodás	3-5 millió Ft.	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források	2020-2030
IA-8: Ivókutak, párapapuk üzemeltetése nyári hóhullámok idején a település frekvenciált pontjain	Hőségnapokon üzemelő ivókutak, párapapuk száma	alkalmazkodás	1- 2 millió Ft/év	Település saját forrásai	folyamatos
IA-9: Épületek nyári hővédelmének javítása	Nyári hővédelem javítását célzó fejlesztéssel érintett középületek száma	alkalmazkodás	2-50 millió Ft	Közüntézmény fentartók saját forrásai, hazai és uniós pályázati források	folyamatos
IA-10: Önkéntes tűzoltóegyesület működésének fenntartása, működési körülményeinek javítása	Önkéntes tűzoltóegyesület működtetése megoldott	alkalmazkodás	5-100 millió Ft	Település község saját forrásai, hazai és uniós pályázati források	folyamatos
IA-11: Éghajlatváltozás által veszélyeztetett helyi építészeti értékek állapotának megóvása a változó éghajlati adottságok között	A klímastratégiában kijelölt építészeti értékek fennállása	alkalmazkodás	1-2 millió Ft/év	Település város saját forrása	folyamatos
ISZ-1: Egészségtudatosság fejlesztése a felnőtt lakosság körében	Egészségtudatossági programok rendszeres tartása	szemléletformálás	0,5-3 millió Ft	Település saját forrásai	folyamatos
ISZ-2: Víz- és energiatakarékosági kampányok, rendezvények elősegítése	Lakossági célcsoportra irányuló víz-és energiatakarékosággal kapcsolatos szemléletformálási rendezvények száma	szemléletformálás	1-5 millió Ft	Település saját forrásai, hazai és uniós pályázati források	2025
ISZ-3: Tematikus települési környezeti és klímavédelmi információs aloldal létrehozása a település hivatalos honlapján	Környezet-és klímavédelmi aloldal megléte a város hivatalos honlapján	szemléletformálás	0,5 – 1 millió Ft	Település saját forrásai, hazai és uniós pályázati források	2021
ISZ-4: Helyi szolgáltató és termelő cégek, valamint civil szervezetek bevonása a klímavédelmi tevékenységekbe	A település klímavédelmi tevékenységeiben részt vevő helyi gazdálkodó és civilszervezetek száma	szemléletformálás	1-5 millió Ft	Település saját forrásai	folyamatos

Intézkedés címe	Indikátor neve	Tématerület	Összköltség	Finanszírozás forrása	Ütemezés
ISZ-5: Települési, intézményi szereplők klímadatak szemléletének erősítése	Közüntézményi célcsoportra irányuló klímaváltozással kapcsolatos szemléletformálási tevékenységek száma	szemléletformálás	0,5-2 millió Ft	Település saját forrása, hazai, uniós pályázati források	folyamatos
ISZ-6: Oktatási, szemléletformálási anyagok kidolgozása iskolák, óvodák számára	Kidolgozott oktatási anyagok darabszáma	szemléletformálás	0-50 ezer Ft./ oktatási anyag	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források	2025
ISZ-7: Klímaváltozás megelőzésével kapcsolatos ismereteket bemutató kiadvány	Passzív elérések száma	szemléletformálás	500 ezer Ft.	Település saját forrása, hazai, uniós és egyéb pályázati források	2022
ISZ-8: Lakossági klímavédelmi szemléletformálási tevékenységek megszervezése és lebonyolítása	Aktív és passzív lakossági elérések száma	szemléletformálás	0-20 millió Ft.	Település saját forrása, hazai, uniós pályázati források	folyamatos

10 Stratégiai monitoring és értékelés

10.1 Monitoring és felülvizsgálat

Kőszeg város Klímastratégiájában foglaltak nyomon követése elengedhetetlenül fontos a végrehajtás során felmerülő nehézségek, hiányosságok mielőbbi korrekciójának érdekében. A klímastratégia végrehajtásának nyomon követése két szinten valósul meg, egyrészt a kijelölt célok, másrészt a konkrét intézkedések szintjén. Az alábbi két táblázat az egyes célokhoz, illetve az intézkedésekhez rendelt indikátoroknak azokat a fő jellemzőit tartalmazza, amelyek alapján azok meghatározott időközönként történő gyűjtése gördülékenyen elvégezhető. Az indikátorok gyűjtéséért minden esetben az Önkormányzati Hivatal a felelős, amely azonban a feladat elvégzésébe minden esetben be kell, hogy vonja az adott indikátor tekintetében releváns információval bíró egyéb helyi, illetve térségi intézményeket.

12. táblázat A stratégia célrendszeréhez tartozó eredményindikátorok

célrendszeri elem	Indikátor neve	mérték-egység	adat forrása	bázisév	bázisévi érték	célév	célérték	célév	célérték
Dekarbonizációs cél: Épületek üzemeltetéséből származó ÜHG-kibocsátás csökkentése 2018-hoz képest 2030-ig legalább 25%-kal, 2050-ig legalább 35%-kal	Épületek üzemeltetéséhez kapcsolódó ÜHG-kibocsátás	t CO ₂ egyenérték /év	KSH adatok alapján a település önkormányzata	2018	27 060	2030	20 295	2050	17 589
Dekarbonizációs cél: Közlekedésből, szállításból származó ÜHG-kibocsátás csökkentése 2018-hoz képest 2030-ig legalább 10%-kal, 2050-ig legalább 40%-kal.	Közlekedésből, szállításból származó ÜHG-kibocsátás	t CO ₂ egyenérték /év	KSH adatok alapján a település önkormányzata	2015	9 542	2030	8 587	2050	5 725
Adaptációs cél: Az éghajlatváltozás következtében gyakoribbá váló nyári hőhullámok egészségkárosító hatásainak a kivédése	Hőségriadók alatt a házi orvosok hőség okozta rosszulletekre visszavezethető otthoni látogatásainak átlagos száma	db/nap	Településen működő házi orvosok becslése	2019	n.a.	2040	max. 1		
Adaptációs cél: A klímaváltozás kockázatainak mérséklése településtervezési és szervezési eszközökkel	Települési zöldfelületek kiterjedésének növekedése	%	Település önkormányzata	2020	0	2030	10		
Adaptációs cél: A település közigazgatási területén található védett területek és természetközeli élőhelyek állapota 2030-ra ne romoljon a 2017-es szinthez képest	Védett természeti területek és természetközeli területek kiterjedésének változása	%	Település önkormányzata	2020	0	2030	0		

célrendszeri elem	Indikátor neve	mérték-egység	adat forrása	bázisév	bázisévi érték	célév	célérték	célév	célérték
Szemléletformálás cél: A lakosság éghajlatváltozással kapcsolatos ismeretei bővüljenek, az éghajlatváltozás megelőzését és ahhoz való alkalmazkodást szolgáló cselekvési lehetőségek széles körben ismertté váljanak 2030-ig	A klímavonatközösű szemléletformálásban bizonyíthatóan részt vett lakosok száma	fő	Település önkormányzata	2019	0	2030	2000		
Szemléletformálás cél: Az éghajlatváltozással kapcsolatos feladatok eredményes és hatékony végrehajtása érdekében együttműködési rendszereket kell kialakítani és fenntartani a helyi civil és gazdasági szervezetekkel	Az önkormányzat, valamint civils gazdálkodó szervezetek között létrejött, környezet-, vagy klímavédelmi célú együttműködési megállapodások száma	db	Település önkormányzata	2019	1	2030	15		
Szemléletformálási cél: Település közintézményei jó példával járjanak elöl az energia- és víztakarékos épületüzemeltetés terén, ezirányú tapasztalataikat rendszeresen osszák meg a lakossággal	Kőszeg város önkormányzata és egyéb közintézmények által végrehajtott klímavédelmi és -alkalmazkodási célt szolgáló akciók száma 2020 és 2050 között	db	Település Önkormányzata	2019	0	2050	30		

13. táblázat Intézkedések teljesülését mérő indikátorok

Intézkedés címe	Indikátor neve	mérték egység	adatforrás	gyűjtési gyakoriság	célév	célérték	Célcsoport	gyűjtés felelőse
IM-1: Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása	Újonnan létesített/felújított járdák hossza	km	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	3	Lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.
IM-2: A forgalomnövekedés enyhítése, várostervezési és forgalomtechnikai eszközökkel	útépítés	db	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	20	Lakosság, ipari és logisztikai parkok üzemeltetői, szállítmányozók, termelő vállalkozások	Kőszeg Város Önkormányzata
IM-3: Energiahatékonysági beruházások, megújuló energiaforrások használata, középületek hőtechnikai tulajdonságainak javítása	Energiahatékonysági beruházáson átesett épületek száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	5 éves	2030	10	Településen működő önkormányzati és állami fenntartású intézmények	Gazdasági, Városfejlesztési és Közbeszerzési Bizottság
IM-4: Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	Lakossági épületenergetikai tanácsadópontra megléte	db	Kőszeg Város Önkormányzata	5 éves	2030	1	Lakosság, városba látogató turisták	Kőszeg Város Önkormányzata – NIF Zrt.; GYSEV Zrt.
IM-5: Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése az igénybevétel növelése céljából	Kerékpáros infrastruktúra fejlesztések	db	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	5	Lakosság, turisták	Kőszeg Város Önkormányzata
IM-6: Alternatív, környezetbarát motorizált közlekedési, szállítási módok használatának ösztönzése, közúti elektrifikáció	Elektromos meghajtású járművek száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	5 éves	2050	14	Kőszeg Város Önkormányzata és a lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata és intézményei, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.
IM-7: Elektromos töltőállomás létesítése személygépkocsik részére	Elektromos személygépkocsi-töltőállomások száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	2	Kőszeg Város Önkormányzata és a lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata
IM-8: Háztartási vegyes szilárd hulladék fűtőanyagként való hasznosításának háttérbe szorítása és a zöldhulladék hasznosítás és szállítás elősegítése	A témakörben lezajlott szemléletformálási tevékenységek száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	6	Lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata

Intézkedés címe	Indikátor neve	mérték egység	adatforrás	gyűjtési gyakoriság	célév	célérték	Célcsoport	gyűjtés felelőse
IM-9: Szelíd turizmus (gyalogos, kerékpáros, lovas) feltételeinek fejlesztése	100 lakosra jutó vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken	vendég éjszaka	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	800	Lakosság, városba látogató turisták	Kőszeg Város Önkormányzata
IA-1: Települési hőségriadó terv kidolgozása	Hatályos hőségriadó terv megléte	igen/nem	Kőszeg Város Önkormányzata	2 éves	2022	igen	Lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata
IA-2: Allergén növények elterjedésének monitorozása	Allergén növények elterjedésének nyomon követése megoldott	igen/nem	Kőszeg Város Önkormányzata	2 éves	2030	igen	Ingatlantulajdonosok, lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.
IA-3: Helyi egészségvédelmi szűrőprogramok meghirdetése és megszervezése a szív- és érrendszeri megbetegedések időben történő felderítése érdekében	A szív- és érrendszeri megbetegedésekre irányuló működő települési szűrőprogram	igen/nem	Kőszeg Város Önkormányzata	2 éves	2030	igen	Lakosság	Helyi egészségügyi szolgáltatók
IA-4: Önkormányzati energiagazdálkodási adatbázis létrehozása	Önkormányzati adatbázis	db	Kőszeg Város Önkormányzata	éves	2030	igen	Településen működő önkormányzati intézmények	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.
IA-5: Zöld közbeszerzés kialakítása és alkalmazása	Zöld közbeszerzési eljárás darabszáma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	5	KBT hatálya alá tartozó szervezetek	Kőszeg Város Önkormányzata
IA-6: Csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése a hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék okozta elöntések megelőzése érdekében	Fejlesztéssel érintett csapadékvíz-elvezető-hálózat hossza	km	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	2	Lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata
IA-7: Közterületek árnyékolása fateleptéssel, közterületi fák gondozása	Elültetett fák száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft.	3 éves	2030	100	Lakosság, turisták	Kőszeg Város Önkormányzata

Intézkedés címe	Indikátor neve	mérték egység	adatforrás	gyűjtési gyakoriság	célév	célérték	Célcsoport	gyűjtés felelőse
IA-8: Ivókutak, párapukuk üzemeltetése nyári hőhullámok idején a település frekvenciált pontjain	Hőségnapokon üzemelő ivókutak, párapukuk száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata, Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft. + vendéglátóhelyek, szolgáltatók	3 éves	2030	5	Lakosság, turisták	Kőszeg Város Önkormányzata
IA-9: Épületek nyári hővédelmének javítása	Nyári hővédelem javítását célzó fejlesztéssel érintett középületek száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	5	Kőszeg Város Önkormányzata és a lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata
IA-10: Önkéntes tűzoltóegyesület működésének fenntartása, működési körülményeinek javítása	Önkéntes tűzoltóegyesület működtetése megoldott	igen/nem	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	igen	Lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata
IA-11: Éghajlatváltozás által veszélyeztetett helyi építészeti értékek állapotának megóvása a változó éghajlati adottságok között	A klímastratégiában kijelölt építészeti értékek fennállása	igen/nem	Kőszegi Városüzemeltető és Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft. és civil szervezetek	3 éves	2030	igen	Lakosság, városba látogató turisták	Kőszeg Város Önkormányzata
ISZ-1: Egészségtudatosság fejlesztése a felnőtt lakosság körében	Egészségtudatossági programok rendszeres tartása	igen/nem	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	megvalósul	Lakosság	Egészségügyi szolgáltatók
ISZ-2: Víz- és energiatakarékosági kampányok, rendezvények elősegítése	Lakossági célcsoportra irányuló víz- és energiatakarékosági kapcsolatos szemléletformálási rendezvények száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2025	3	Lakosság	Írott-kő Natúrparkért Egyesület
ISZ-3: Tematikus települési környezeti és klímavédelmi információs oldal létrehozása a település hivatalos honlapján	Környezet-és klímavédelmi oldal megléte a város hivatalos honlapján	igen/nem	Kőszeg Város Önkormányzata	1 éves	2021	igen	Lakosság	Kőszeg Város Önkormányzata

Intézkedés címe	Indikátor neve	mérték egység	adatforrás	gyűjtési gyakoróság	célév	célérték	Célcsoport	gyűjtés felelőse
ISZ-4: Helyi szolgáltató és termelő cégek, valamint civil szervezetek bevonása a klímavédelmi tevékenységekbe	A település klímavédelmi tevékenységeiben részt vevő helyi gazdálkodó és civilszervezetek száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	5	Gazdasági szervezetek, civil szféra	Írott-kő Natúrparkért Egyesület
ISZ-5: Települési, intézményi szereplők klímatudatos szemléletének erősítése	Közüntézményi célcsoportra irányuló klímaváltozással kapcsolatos szemléletformálási tevékenységek száma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	4	Közüntézmények munkatársai	Írott-kő Natúrparkért Egyesület
ISZ-6: Oktatási, szemléletformálási anyagok kidolgozása iskolák, óvodák számára	Kidolgozott oktatási anyagok darbszáma	db	Kőszeg Város Önkormányzata	5 éves	2025	3	Óvodások, iskolások, oktatók	Írott-kő Natúrparkért Egyesület
ISZ-7: Klímaváltozás megelőzésével kapcsolatos ismereteket bemutató kiadvány	Passzív elérések száma	fő	Kőszeg Város Önkormányzata	2 éves	2022	1000	Lakosság	Írott-kő Natúrparkért Egyesület
ISZ-8: Lakossági klímavédelmi szemléletformálási tevékenységek megszervezése és lebonyolítása	Aktív és passzív lakossági elérések száma	fő	Kőszeg Város Önkormányzata	3 éves	2030	Aktív: 3500 fő Passzív: 3000 fő	Kőszeg Város Önkormányzata és a lakosság	Írott-kő Natúrparkért Egyesület

10.2 A jövőbeni stratégiai tervezési és felülvizsgálati tevékenység

A fenti adatok rendszeres gyűjtése és elemzése szolgáltat alapot a klímastratégiában foglalt célok teljesülésének, továbbá az azokat szolgáló intézkedések megvalósulásának aktuális állapotáról szóló értékelések összeállításához. A klímastratégiáról annak elfogadását követően igény szerint, de legfeljebb háromévente előrehaladási és felülvizsgálati jelentést készít Kőszeg város Önkormányzata, az első jelentés összeállítása a 2020-2022 közötti évekre vonatkozóan 2023-ban készül el.

Ezt követően minden újabb hároméves időszakra vonatkozóan a vizsgált időszak utolsó naptári évét követő évben időszerű az előrehaladási és felülvizsgálati jelentés összeállítása. A jelentés az indikátorértékek alakulásának bemutatása mellett szöveges értékelést is tartalmaz a végrehajtás fő tapasztalatairól, az azokat segítő, illetve akadályozó legfontosabb tényezőkről, így a stratégia megvalósításához szükséges anyagi források alakulásáról, a stratégia tartalmához kapcsolódó esetleges újonnan megjelent kutatási eredményekről, technológiai eljárásokról, a településen, Vas megyében, vagy az országban az elmúlt években elfogadott új fejlesztési irányokról, valamint minden olyan körülményről, amelyek érdemi hatást gyakorolhatnak a kitűzött célok elérésére. Mindezek alapján az előrehaladási és felülvizsgálati jelentés – indoklással alátámasztott – javaslatot kell, hogy tartalmazzon arra vonatkozóan, hogy az elmúlt időszakban bekövetkezett változások indokoltá teszik-e települési klímastratégia módosítását, amennyiben igen, mely részét, milyen módon. A fentiek alapján a települési klímastratégia aktualizálása és egyéb települési stratégiai dokumentumokkal való harmonizálása hároméves gyakorisággal biztosítottnak tekinthető.

Az éghajlatváltozás az élet szinte valamennyi területét érinti, ennek megfelelően a klímastratégia számos ágazat számára jelöl ki feladatokat, amelyeknek integrálódniuk kell az adott fejlesztési terület, ágazat stratégiai dokumentumaiba is. Ebből következően amellet, hogy a klímastratégia maga is alkalmazkodik a település többi fejlesztési elképzeléseihez, ez utóbbiaknak is összhangban kell lenniük a jelen dokumentumban és annak módosított változataiban kijelölt célokkal, beavatkozási irányokkal. Ennek elérése érdekében Kőszeg képviselőtestületének a település stratégiai tervdokumentumainak soron következő és azt követő mindenkori felülvizsgálata során érvényesíteni kell azokban a klímastratégia szemléletét, amennyiben lehetséges konkrét beavatkozási irányait, intézkedéseit.